

PPWR FAQ

AVGUST 2026

Stručni prevod i praktično tumačenje za kompanije

DEO 1 | Uvod i definicije

Drugo izdanje Evropske komisije

Prvobitno izdanje: mart 2026.

Ažurirano izdanje: avgust 2026.

Originalni dokument: 69 strana.

Sve izmene u izvorniku označene su kao NEW ili UPDATED.

Radni materijal za Sekopak

Kako koristiti ovaj dokument

Ovaj dokument prenosi sadržaj drugog izdanja FAQ dokumenta Evropske komisije o PPWR-u na srpski jezik i dodaje praktično tumačenje za kompanije. Oznake NOVO i AŽURIRANO prate oznake iz izvornog dokumenta i pokazuju šta je dodato ili izmenjeno u odnosu na izdanje iz marta 2026. godine.

Odgovor EK	Stručni prevod zvaničnog odgovora Evropske komisije.
Praktično značenje	Kako se tumačenje odražava na poslovanje, dokumentaciju i lance snabdevanja.
Komentar Sekopaka	Preporučeni koraci za kompanije koje posluju na tržištu EU ili u lancima snabdevanja EU.
Status	NOVO ili AŽURIRANO u odnosu na izdanje FAQ-a iz marta 2026.

Napomena: FAQ pomaže u primeni PPWR-a, ali ne zamenjuje tekst Uredbe (EU) 2025/40 niti buduće delegirane i implementacione akte.

I. Uvod: predmet i područje primene

Ovo je drugo izdanje FAQ dokumenta. Sadrži nove i ažurirane informacije u odnosu na prvo izdanje iz marta 2026. godine. Izmene su u izvornom dokumentu označene kao NEW ili UPDATED.

Ključna oblast	Šta PPWR uvodi
Područje primene	Sva ambalaža koja se stavlja na tržište EU, prazna ili napunjena, bez obzira na materijal i poreklo, kao i sav ambalažni otpad nastao u EU.
Opšta primena	12. avgust 2026, uz kasnije rokove za pojedine obaveze.
Prevenција otpada	Smanjenje od 5% do 2030, 10% do 2035. i 15% do 2040. u odnosu na 2018.
Reciklabilnost	Sva ambalaža mora biti reciklabilna na ekonomski održiv način od 2030.
Ponovna upotreba	Ciljevi za transportnu, e-commerce i ambalažu za pića.
Ograničenja	Određene jednokratne ambalažne forme zabranjuju se od 1. januara 2030; PFAS ograničenja za ambalažu u kontaktu sa hranom

Ključna oblast	Šta PPWR uvodi
	primenjuju se od 12. avgusta 2026.
Prazan prostor	Najviše 50% za grupnu, transportnu i e-commerce ambalažu.
EPR i DRS	Ojačane obaveze proizvođača i obavezni depozitni sistemi za određene boce i limenke.

KLJUČNA PORUKA

PPWR nije samo propis o otpadu. On uređuje projektovanje, proizvodnju, dokumentaciju, stavljanje ambalaže na tržište, označavanje, reciklabilnost, ponovnu upotrebu i odgovornost proizvođača kroz ceo životni ciklus ambalaže.

II. Definicije

Ovo poglavlje obuhvata 15 pitanja. U avgustovskom izdanju posebno su važna nova pojašnjenja o kovertama, vrstama ambalaže, proizvođaču transportne i brendirane ambalaže, nosiocu EPR obaveza i stavljanju ambalaže na tržište.

1. Da li izraz „bilo prazna ili sa proizvodom“ menja definiciju ambalaže ili proizvođača?

Ne. Nova formulacija ne menja definiciju ambalaže niti proizvođača. Njena svrha je da obuhvati različite činjenične situacije i sve vrste ambalaže koje ulaze u područje primene PPWR-a.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Obaveze se mogu aktivirati i kada se ambalaža stavlja na tržište prazna, a ne tek kada je napunjena proizvodom.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kompanije treba odvojeno da mapiraju tokove prazne ambalaže i upakovane robe, jer se odgovorna lica mogu razlikovati u zavisnosti od trenutka prvog stavljanja na tržište.

2. Zašto se kod čaja i kafe „upotreba u mašini“ pominje samo za jednu kategoriju?

Razlika se zasniva na načinu upotrebe i propustljivosti ambalaže. Propusne kesice i meke pojedinačne jedinice koje se koriste i odlažu zajedno sa sadržajem obavezno su kompostabilne. Nepropusne kapsule za aparate nisu automatski obuhvaćene tom obavezom, mada država članica može zahtevati kompostabilnost pod određenim uslovima. Metalne kapsule ne mogu biti zabranjene niti se za njih može zahtevati kompostabilnost.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompanija mora precizno klasifikovati format prema propustljivosti, načinu upotrebe i načinu odlaganja, a ne samo prema tome da li se proizvod naziva „kapsula“ ili „kesica“.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za portfolije kafe i čaja preporučuje se matrica proizvoda: materijal, propustljivost, upotreba u aparatu, odlaganje sa sadržajem i zahtevi države članice.

3. Da li su koverta sa pismima, fakturama i drugom korespondencijom ambalaža? **NOVO**

Koverta koje sadrže dokumenta čija je svrha komunikacija ne smatraju se ambalažom, jer pismo, faktura ili izvod nisu „proizvod“ u smislu definicije ambalaže. Nasuprot tome, prazne koverta namenjene pakovanju proizvoda i koverta koje sadrže proizvod, kao što su katalog ili časopis, jesu ambalaža. Prazne koverta prodane potrošačima za privatnu upotrebu nisu ambalaža.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Klasifikacija zavisi od svrhe sadržaja i namene koverta. Isti fizički predmet može u jednoj situaciji biti ambalaža, a u drugoj ne.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kompanije treba da razdvoje administrativnu korespondenciju od slanja promotivnih i komercijalnih proizvoda, jer se obaveze evidentiranja i EPR-a ne primenjuju jednako.

4. Koja je razlika između prodajne, grupne i transportne ambalaže? **NOVO**

Prodajna ambalaža sa proizvodom čini prodajnu jedinicu za krajnjeg korisnika. Grupna ambalaža povezuje više prodajnih jedinica i može se ukloniti bez promene proizvoda. Transportna ambalaža čini spoljašnji sloj i olakšava rukovanje i transport, sprečava oštećenja i obično se odbacuje u komercijalnom ili industrijskom okruženju. E-commerce ambalaža je poseban oblik transportne ambalaže za prodaju na daljinu i često završava kod potrošača.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kategorija ambalaže određuje koje se obaveze primenjuju, uključujući prazan prostor, ciljeve ponovne upotrebe i identitet proizvođača.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za svaki format treba evidentirati primarnu funkciju, mesto nastanka otpada i kanal prodaje. Naziv koji kompanija interno koristi nije dovoljan ako stvarna funkcija odgovara drugoj kategoriji.

5. Ko je proizvođač transportne ambalaže? **NOVO**

Proizvođač se utvrđuje kada prazna ambalaža dostigne konačan oblik u kojem može da se koristi kao transportna ambalaža. Više gotovih elemenata, poput trake, folije, kutije i palete, mogu imati različite proizvođače. Za nebrendiranu standardnu ambalažu proizvođač je obično lice koje je fizički proizvodi. Ako ambalaža nosi naziv ili žig, proizvođač je lice čiji se naziv ili žig nalazi na ambalaži. Ravna kartonska kutija smatra se dovršenom iako zahteva sklapanje, a streč-folija je ambalaža već kada se stavlja na tržište u rolni.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Punilac ili korisnik transportne ambalaže nije automatski njen proizvođač. Jedna pošiljka može sadržati ambalažu više proizvođača, sa odvojenom tehničkom dokumentacijom.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kompanije treba da traže dokumentaciju posebno za kutije, folije, trake, palete i druge elemente, umesto da celu transportnu jedinicu tretiraju kao jedan nedeljiv format.

6. Ko je proizvođač brendirane ambalaže? **NOVO**

Ako ambalaža ili upakovani proizvod nosi naziv ili žig određenog lica, to lice se u pravilu smatra proizvođačem, čak i kada drugo lice fizički proizvodi ili puni ambalažu. Presudno je ko ima odlučujući uticaj na karakteristike ambalaže. Posebno pravilo važi kada je to lice mikropreduzeće, a dobavljač je u istoj državi članici: tada dobavljač može biti proizvođač.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Vlasnik brenda ili naručilac može preuzeti punu odgovornost za usklađenost ambalaže iako nema sopstvenu proizvodnju.

KOMENTAR SEKOPAKA

Ugovori sa dobavljačima treba jasno da urede ko određuje specifikacije, ko dostavlja podatke i ko priprema dokaznu dokumentaciju. Komercijalni ugovor ne može sam po sebi promeniti zakonski status proizvođača.

7. Ko je proizvođač kada proizvod nosi naziv jedne kompanije, a žig druge? **NOVO**

Naziv i žig imaju jednaku težinu. Proizvođač je kompanija koja faktički određuje dizajn i specifikacije ambalaže. Ako vlasnik žiga zahteva jedinstven dizajn ambalaže, on može biti proizvođač. Ako se žig samo koristi, ali vlasnik žiga ne određuje karakteristike ambalaže, ne mora biti proizvođač. Potrebna je procena ugovornog odnosa od slučaja do slučaja.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kod licenci i zajedničkog brendiranja ne može se automatski zaključiti ko je proizvođač samo na osnovu toga čiji se logo vidi na pakovanju.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za licencirane brendove treba dokumentovati ko odobrava materijal, dimenzije, konstrukciju, grafiku i druge elemente koji mogu uticati na usklađenost.

8. Da li je poljoprivrednik „producer“ za potrebe EPR obaveza?

Zависи od konkretnog toka. Poljoprivrednik je producer kada prvi put stavlja upakovanu robu na raspolaganje u državi članici pod svojim nazivom ili žigom. Ako prodaje trgovcu u drugoj državi članici, najčešće nije producer u toj državi, osim kada prodaje direktno krajnjem korisniku. Kod mikropreduzeća dobavljač ambalaže iz iste države članice može preuzeti status producer-a. Ako se proizvod prodaje pod nazivom zadruge, zadruga može biti producer.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

EPR status ne prati automatski sektor ili zanimanje, već konkretan lanac isporuke, žig i identitet prvog lica koje ambalažu stavlja na raspolaganje u državi članici.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za poljoprivredne i zadružne lance potrebno je mapirati ko pakuje, pod čijim imenom se roba prodaje i da li kupac robu dalje prodaje ili je krajnji korisnik.

9. Ko je „producer“ transportne ambalaže? **NOVO**

Producer transportne ambalaže određuje se dok je ona prazna. Proizvođač nebrendiranih standardnih kutija koji ih prodaje kupcu u istoj državi članici obično je producer. Kada se kutije prodaju u drugu državu članicu, a tamo ih drugo lice puni, to drugo lice je obično producer u toj državi. Ako proizvođač kutija sam

puni kutije i prodaje direktno krajnjem korisniku u drugoj državi članici, on može biti producer tamo. Kod ambalaže pod tuđim nazivom ili žigom, nosilac tog naziva ili žiga tipično postaje manufacturer i producer, osim posebnog pravila za mikropreduzeća.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Za transportnu ambalažu EPR odgovornost može nastati već pri prometu prazne ambalaže i može se menjati prelaskom granice države članice.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kompanije koje kupuju kutije i folije iz drugih država članica treba da provere da li upravo one postaju producer u državi u kojoj ambalažu koriste.

10. Ko je producer kada prodajna ambalaža istovremeno služi i za transport? NOVO

Ako prodajna ambalaža ujedno obavlja transportnu funkciju, ona ostaje prodajna ambalaža ako sa proizvodom stiže do krajnjeg korisnika i nije stavljena na tržište kao prazna transportna ambalaža. Producer je lice koje puni ambalažu i prvi put stavlja upakovani proizvod na raspolaganje u predmetnoj državi članici. Procena se vrši od slučaja do slučaja.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Dodatna transportna funkcija ne menja automatski pravnu kategoriju ambalaže.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kod direktne prodaje i e-commerce modela treba posebno proveriti da li spoljašnja kutija predstavlja prodajnu ili e-commerce transportnu ambalažu, jer se obaveze mogu razlikovati.

11. Zašto se „stavljanje na raspolaganje na tržištu“ nekad odnosi na tržište EU, a nekad na teritoriju države članice?

Opšte definicije stavljanja na raspolaganje i stavljanja na tržište odnose se na tržište Unije. Kod upravljanja otpadom, EPR-a, odvojenog sakupljanja i ciljeva, propis koristi teritoriju određene države članice kako bi precizirao nacionalnu odgovornost.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Za usklađenost proizvoda relevantno je tržište EU, dok se EPR registracija, izveštavanje i određene otpadne obaveze vezuju za svaku državu članicu pojedinačno.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kompanija može imati jedinstven proizvodni dosije za EU, ali mora odvojeno proceniti EPR obaveze u svakoj državi članici u kojoj robu stavlja na raspolaganje.

12. Kako utvrditi da li je primalac krajnji korisnik ili će proizvod dalje stavljeni na tržište?

Presudno nije pravno svojstvo primaoca, već način upotrebe proizvoda. Profesionalni kupac je krajnji korisnik ako proizvod koristi u sopstvenom poslovanju ili proizvodnji i ne preprodaje ga u istom obliku. Logističke kompanije koje samo rukuju, prepakuju ili dele robu nisu krajnji korisnici.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

B2B kupac može biti krajnji korisnik. Potrebno je sagledati da li robu troši ili koristi, ili je dalje distribuira.

KOMENTAR SEKOPAKA

Prodajni i logistički podaci treba da omoguće razlikovanje distributera, trgovca, profesionalnog krajnjeg korisnika i pružaoca logističkih usluga.

13. Da li je ambalaža za slanje delova između proizvodnih lokacija stavljena na tržište? **NOVO**

Ako je kompanija sama proizvela ambalažu i koristi je interno, bez komercijalne transakcije, ambalaža možda još nije stavljena na tržište. Međutim, ako kompanija koristi transportnu ambalažu koju je nabavila od drugog lica za slanje delova između svojih lokacija, PPWR pravila se primenjuju jer je ta ambalaža već stavljena na tržište.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Interni transfer robe nije dovoljan da isključi PPWR. Bitno je da li je korišćena ambalaža prethodno bila predmet isporuke na tržištu.

KOMENTAR SEKOPAKA

U internim logističkim tokovima treba razlikovati ambalažu proizvedenu za sopstvenu upotrebu od kupljene ambalaže. Za kupljenu ambalažu treba obezbediti PPWR dokumentaciju.

14. Da li su krunski zatvarači na bocama integrisani ili odvojena komponenta?

Krunski zatvarači na staklenim bocama smatraju se odvojenim komponentama, jer moraju potpuno i trajno da se odvoje od glavne ambalažne jedinice kako bi se pristupilo proizvodu. Budući delegirani akt o dizajnu za reciklažu dodatno će precizirati pravila.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Zatvarač se procenjuje odvojeno od glavnog tela ambalaže kada funkcionalno mora biti potpuno uklonjen.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kod procene reciklabilnosti treba evidentirati da li se komponenta odvaja pri normalnoj upotrebi, tokom transporta ili tek u procesu sortiranja.

15. Da li izuzeća za transport opasne robe važe za svu ambalažu koja se koristi u tom transportu?

AŽURIRANO

Izuzeća u vezi sa reciklabilnošću, recikliranim sadržajem i ciljevima ponovne upotrebe primenjuju se na ambalažu koja se koristi za prevoz opasne robe u skladu sa Direktivom 2008/68/EZ, uključujući slučajeve ograničenih količina koji ne zahtevaju UN odobrenje. Međutim, UN-odobrena ambalaža koja se koristi za prevoz robe koja nije opasna mora da ispunjava PPWR zahteve.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Presudna je stvarna upotreba ambalaže za transport opasne robe, a ne samo tehnička činjenica da ambalaža poseduje UN odobrenje.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kompanije treba da dokumentuju za koju robu i pod kojim režimom se ambalaža koristi. UN oznaka sama po sebi nije dokaz da se izuzeće može primeniti.

Sažetak novina iz poglavlja „Definicije“

Tema	Novo pojašnjenje EK	Poslovni uticaj
Koverta	Koverta sa komunikacionim dokumentima nisu ambalaža; koverta sa proizvodom mogu biti ambalaža.	Potrebno razdvojiti administrativnu poštu od slanja proizvoda.
Vrste ambalaže	Razlike se određuju prema funkciji i nameni, ne prema internom nazivu.	Kategorija utiče na različite PPWR obaveze.
Transportna ambalaža	Proizvođač se određuje kada je prazna ambalaža u konačnom obliku.	Više proizvođača i više dosijea u jednoj transportnoj jedinici.
Brendirana ambalaža	Nosilac imena ili žiga koji određuje specifikacije može biti proizvođač.	Vlasnici robnih marki preuzimaju veću pravnu odgovornost.
Producer/EPR	Status zavisi od države članice, kanala prodaje, krajnjeg korisnika i vrste ambalaže.	Neophodna mapa tokova po tržištima.
Interni transport	Kupljena ambalaža korišćena između lokacija već je stavljena na tržište.	Interni tok ne isključuje obaveze.

Tema	Novo pojašnjenje EK	Poslovni uticaj
Opasna roba	Izuzeće zavisi od stvarne upotrebe za opasnu robu.	UN oznaka nije dovoljna sama po sebi.

Kontrolna lista za kompanije

- ☐ Popisati sve formate ambalaže, uključujući praznu ambalažu koja se nabavlja ili prodaje.
- ☐ Za svaki format odrediti da li je prodajna, grupna, transportna, e-commerce, servisna ili ambalaža primarne proizvodnje.
- ☐ Utvrditi ko određuje dizajn i specifikacije ambalaže i pod čijim imenom ili žigom se ona stavlja na tržište.
- ☐ Za transportnu jedinicu odvojeno identifikovati proizvođače kutije, palete, folije, traka i drugih komponenti.
- ☐ Mapirati producer/EPR status po svakoj državi članici.
- ☐ Ugovorno obezbediti dostavljanje tehničke dokumentacije od dobavljača.
- ☐ Razdvojiti interne tokove ambalaže proizvedene za sopstvenu upotrebu od kupljene ambalaže.
- ☐ Dokumentovati osnov za svako izuzeće povezano sa prevozom opasne robe.

Izvor

European Commission, Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) - Frequently Asked Questions, 2nd edition, August 2026, DG ENV, Unit B01. Originalni dokument ima 69 strana. Ovaj deo obuhvata uvod i poglavlje II „Definitions“ (strane 5-14 izvornog dokumenta).

Napomena o prevodu: izrazi manufacturer i producer imaju različito pravno značenje u PPWR-u. U ovom radnom prevodu „proizvođač“ se koristi za manufacturer, dok je izraz producer zadržan tamo gde se odnosi na EPR status, kako bi se izbegla terminološka zabuna.

PPWR FAQ

AVGUST 2026

Stručni prevod i praktično tumačenje za kompanije

DEO 2 | Supstance koje izazivaju zabrinutost i reciklabilnost

Obuhvaćena poglavlja izvornog FAQ-a

III. Substances of Concern - 21 pitanje

IV. Recyclability - 9 pitanja

Posebno označene novine i ažuriranja iz avgusta 2026.

Praktična tumačenja i preporuke za kompanije.

Radni materijal za Sekopak

III. Supstance koje izazivaju zabrinutost

Poglavlje pojašnjava obaveze u vezi sa supstancama koje izazivaju zabrinutost (SoC), teškim metalima i PFAS. Posebno su važna nova pojašnjenja o dokazivanju usklađenosti, primeni standarda EN 13428:2004 i izuzecima za bezbednosne komponente gasnih boca.

1. Da li su kriterijumi za supstance koje izazivaju zabrinutost kumulativni?

Dovoljno je da supstanca ispunji samo jedan od kriterijuma iz člana 2(27) ESPR-a da bi se smatrala supstancom koja izaziva zabrinutost. Formulacija da supstanca „negativno utiče na ponovnu upotrebu i reciklažu“ biće dodatno razrađena kroz studiju Komisije i ECHA-e.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompanija ne može isključiti SoC samo zato što supstanca ne ispunjava sve kriterijume. Jedan kriterijum je dovoljan.

KOMENTAR SEKOPAKA

U inventaru materijala i hemikalija proveravati svaki ESPR kriterijum zasebno, uključujući uticaj na reciklabilnost i ponovnu upotrebu.

2. Koja je razlika između „supstanci“ i „supstanci koje izazivaju zabrinutost“?

SoC su podskup supstanci definisan kriterijumima iz ESPR-a. Kriterijumi se uglavnom zasnivaju na opasnim svojstvima i klasifikaciji prema CLP-u, ali obuhvataju i supstance koje negativno utiču na ponovnu upotrebu ili reciklažu materijala.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Lista relevantnih supstanci nije ograničena samo na klasične opasne hemikalije; može obuhvatiti i supstance koje ometaju kvalitet reciklata.

KOMENTAR SEKOPAKA

Podaci od dobavljača treba da obuhvate hemijski sastav, regulatorni status i potencijalni uticaj na procese reciklaže.

3. Kako PPWR tretira SoC u odnosu na upotrebu reciklata?

Cilj je minimizovanje SoC u ambalaži. Relevantne supstance mogu se ograničavati kroz kriterijume dizajna za reciklažu ili kroz REACH ograničenja, naročito kada utiču na zdravlje, životnu sredinu ili kvalitet reciklaže.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Upotreba recikliranog materijala ne oslobađa proizvođača od kontrole SoC; potrebno je upravljati mogućim prenosom zagađujućih supstanci kroz reciklat.

KOMENTAR SEKOPAKA

Pri nabavci reciklata tražiti podatke o poreklu, kontroli kontaminanata i primenjenim specifikacijama kvaliteta.

4. Koliko supstanci može biti obuhvaćeno definicijom SoC?

Ne postoji konačan broj niti jedinstvena lista za ambalažu. Komisija i ECHA pripremaju studiju i mogu koristiti postojeće izvore, kao što su ECHA Candidate List i klasifikacije iz CLP uredbe.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompanije ne treba da čekaju buduću zvaničnu listu, jer se postojeći kriterijumi već mogu primenjivati.

KOMENTAR SEKOPAKA

Uspostaviti živu listu supstanci i redovno je ažurirati prema REACH, CLP, POPs i budućim PPWR aktima.

5. Koje obaveze ima dobavljač ambalaže u pogledu podataka o SoC?

Dobavljač mora proizvođaču dostaviti sve informacije i dokumentaciju potrebne za dokazivanje usklađenosti ambalaže, u papirnom ili elektronskom obliku. To uključuje podatke potrebne za identifikaciju PFAS i drugih SoC.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Proizvođač zavisi od ugovorno obezbeđenog toka podataka iz lanca snabdevanja.

KOMENTAR SEKOPAKA

U ugovore i specifikacije uključiti obavezne deklaracije o hemijskom sastavu, izmene formulacija i rokove čuvanja dokumentacije.

6. Na kom nivou su postavljene granične vrednosti za SoC?

PPWR ne uvodi opštu koncentracionu granicu za sve SoC, već obavezu minimizovanja. Posebne granice postoje za određene supstance, kao što su PFAS i četiri teška metala. Dodatna ograničenja mogu biti uvedena kasnije.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Izostanak univerzalne granice ne znači da nema obaveze. Proizvođač mora dokazati da je prisustvo SoC svedeno na najmanju moguću meru.

KOMENTAR SEKOPAKA

Dokumentovati odluke o izboru materijala, dostupne alternative i mere smanjenja čak i kada numerička granica nije propisana.

7. Od kada se primenjuje član 5(1) PPWR-a?

Obaveza minimizovanja SoC primenjuje se od 12. avgusta 2026. Slična obaveza je postojala i u prethodnoj direktivi za emisije, pepeo i procedne vode, uz granice za četiri teška metala.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Za ovu obavezu nema čekanja do 2030. godine.

KOMENTAR SEKOPAKA

Prioritetno završiti procedure i evidenciju za SoC pre 12. avgusta 2026.

8. Kako proizvođači mogu dokazati usklađenost sa obavezom minimizovanja SoC? **NOVO**

Opšti princip iz člana 5(1) treba procenjivati u skladu sa Aneksom C standarda EN 13428:2004, koji opisuje korake za utvrđivanje i dokazivanje minimizovanja opasnih supstanci.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Komisija upućuje na strukturisanu procenu: identifikovanje supstanci, procenu mogućnosti smanjenja i dokumentovanje opravdanja.

KOMENTAR SEKOPAKA

Koristiti dokumentovanu metodologiju po Aneksu C kao prelazno rešenje i jasno povezati rezultate sa tehničkim dosijeom.

9. Da li EN 13428:2004 i dalje obezbeđuje pretpostavku usklađenosti za SoC? **AŽURIRANO**

Ne u punom smislu. PPWR je proširio zahteve na prisustvo SoC u materijalu, uticaje tokom životnog ciklusa, reciklažu i ponovnu upotrebu. Aneks C standarda više ne stvara formalnu pretpostavku usklađenosti, ali se postojeći standard može koristiti dok se ne objavi ažurirani harmonizovani standard.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Standard ostaje koristan alat, ali nije dovoljan kao jedini dokaz potpune usklađenosti sa PPWR-om.

KOMENTAR SEKOPAKA

Uz primenu EN 13428:2004 dodati procenu proširenog obuhvata PPWR-a: materijal, emisije, reciklabilnost, reuse i hemijska bezbednost.

10. Kako se dokazuje usklađenost sa granicom za četiri teška metala? **NOVO**

Ovo nije nova obaveza. Komisija preporučuje korišćenje CEN izveštaja CR 13695-1/2000 za merenje i verifikovanje olova, kadmijuma, žive i šestovalentnog hroma u ambalaži.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Postojeća dokumentacija i metode mogu se nastaviti, ali moraju biti povezane sa PPWR tehničkim

dosijeom.

KOMENTAR SEKOPAKA

Proveriti da li sertifikati dobavljača pokrivaju zbirnu granicu i da li su metode ispitivanja jasno navedene.

11. Da li se obaveza minimizovanja SoC odnosi na sve ekonomske operatere?

Obaveza se odnosi na svu ambalažu koja se stavlja na tržište. Pravno odgovoran je proizvođač koji ambalažu stavlja na tržište, odnosno dobavljač u posebnom slučaju mikropreduzeća.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Odgovornost nije ograničena na proizvođače sirovina ili hemikalija; ona prati lice odgovorno za stavljanje ambalaže na tržište.

KOMENTAR SEKOPAKA

Jasno ugovorno raspodeliti obaveze, ali imati u vidu da se zakonska odgovornost proizvođača ne može u potpunosti preneti.

12. Kada počinje obaveza za ambalažu koja nije u kontaktu sa hranom?

Opšta obaveza minimizovanja SoC i ograničenja za četiri teška metala primenjuju se na svu ambalažu od 12. avgusta 2026. PFAS granice iz člana 5(5) odnose se samo na ambalažu u kontaktu sa hranom.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ne-prehrambena ambalaža nije izuzeta od opšte obaveze za SoC i teške metale.

KOMENTAR SEKOPAKA

Razdvojiti opštu SoC procenu za svu ambalažu od posebne PFAS procene za food-contact ambalažu.

13. Da li će podaci država članica o novim SoC biti dostupni pre izveštaja Komisije?

Države članice su mogle dostaviti informacije do 31. decembra 2025. Ti podaci će biti uzeti u obzir u studiji, dok praćenje SoC ostaje trajni zadatak Komisije.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Lista i pristup mogu se menjati kako studija napreduje; kompanije treba da prate nove akte i smernice.

KOMENTAR SEKOPAKA

Uspostaviti regulatorno praćenje i periodičnu reviziju liste supstanci i zahteva dobavljačima.

14. Da li i dalje važi izuzeće za reciklirano staklo u pogledu teških metala?

Da. Odluka 2001/171/EZ ostaje na snazi. Zbir četiri teška metala može preći 100 ppm kada je prekoračenje posledica dodatog recikliranog stakla, ali njihovo namerno unošenje u proizvodnju nije dozvoljeno.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Povećanje koncentracije usled reciklata može biti prihvatljivo samo uz dokaz porekla i odsustva namernog dodavanja.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za staklenu ambalažu čuvati podatke o udelu culleta, izvorima reciklata i kontroli namernog dodavanja metala.

15. Da li PPWR uvodi zabranu PFAS i da li će drugi propisi biti automatski izmenjeni?

PPWR ne uvodi apsolutnu zabranu, već maksimalne koncentracione granice. Nije predviđeno automatsko prenošenje tih granica u FCM, REACH ili POPs propise. Komisija će proceniti moguće preklapanje i potrebu izmene ili ukidanja PPWR ograničenja.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

PFAS usklađenost mora se procenjivati neposredno prema PPWR-u, uz paralelno praćenje drugih propisa.

KOMENTAR SEKOPAKA

Ne koristiti termin „potpuna zabrana PFAS“ u komunikaciji; navoditi da se radi o koncentracionim limitima.

16. Da li se PFAS ograničenja odnose i na namerno dodate i na slučajno prisutne PFAS?

Da. PPWR ne pravi razliku između namerno dodatih i nenamerno prisutnih PFAS. Ograničenja se primenjuju na oba slučaja.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Rezultat ispitivanja je važniji od namere. Kontaminacija iz sirovina, premaza ili procesa takođe može dovesti do neusaglašenosti.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kontrolisati i formulacije i moguće izvore unakrsne kontaminacije u procesu i lancu snabdevanja.

17. Da li PFAS granice obuhvataju mastila, lakove, lepkove i adhezive?

Da. Granice se primenjuju na ambalažnu jedinicu kao celinu, uključujući prateća mastila, lakove, lepkove i adhezive.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Analiza samo osnovnog materijala nije dovoljna; moraju se uzeti u obzir svi slojevi i pomoćne formulacije.

KOMENTAR SEKOPAKA

U tehničkoj specifikaciji obuhvatiti premaze, štampu, barijerne slojeve, lepkove i svaku drugu hemijsku komponentu.

18. Da li će biti objavljena lista PFAS sa CAS brojevima?

Ne. Komisija ne planira listu pojedinačnih PFAS. Ograničenja se odnose na sve PFAS koji ulaze u definiciju PPWR-a i koji mogu biti prisutni ili kontaminirati ambalažu.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Pristup zasnovan na listi CAS brojeva nije dovoljan za potpuno dokazivanje usklađenosti.

KOMENTAR SEKOPAKA

Od dobavljača tražiti izjavu o PFAS prema definiciji propisa, a ne samo proveru ograničenog spiska supstanci.

19. Kako će se PFAS granice sprovoditi bez harmonizovane EU metode?

Komisija radi sa nadležnim organima, industrijom, civilnim društvom i referentnim laboratorijama na harmonizovanom protokolu ispitivanja PFAS u ambalaži u kontaktu sa hranom.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Dok metodologija nije harmonizovana, mogu postojati razlike u pristupu laboratorija i tržišnog nadzora.

KOMENTAR SEKOPAKA

Dokumentovati izabranu metodu, granice detekcije, pripremu uzorka i način tumačenja rezultata.

20. Koje laboratorije nude analizu ukupnog fluora?

Komisija navodi da već postoje komercijalne i univerzitetske laboratorije koje nude Total Fluorine i Total Organic Fluorine analize i očekuje rast kapaciteta.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompanije mogu već sada ugovarati screening analize, ali moraju proveriti akreditaciju, validaciju metode i prikladnost za konkretan materijal.

KOMENTAR SEKOPAKA

Pri izboru laboratorije tražiti obim akreditacije, LOD/LOQ, iskustvo sa food-contact ambalažom i jasnu interpretaciju rezultata.

21. Da li višekratne čelične boce za gas moraju ispuniti limit za teške metale? **NOVO**

Kada Direktiva 2008/68/EZ i ADR zahtevaju bezbednosne komponente od legura sa većim sadržajem olova i ne postoji tehnički izvodljiva alternativa, ograničenje iz člana 5(4) PPWR-a nije namenjeno primeni. U slučaju sukoba, pravila o transportu opasne robe imaju prednost.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Izuzeće je usko i vezano za obavezne bezbednosne zahteve i odsustvo tehničke alternative.

KOMENTAR SEKOPAKA

Čuvati dokaz o ADR zahtevu, specifikaciji legure i proceni da ne postoji odgovarajuća tehnička alternativa.

Sažetak: supstance koje izazivaju zabrinutost

Tema	Tumačenje Evropske komisije	Poslovni uticaj
Početak primene	Opšta obaveza minimizovanja SoC važi od 12. avgusta 2026.	Potrebna je dokumentovana procena pre tog datuma.
Dokazivanje	EN 13428:2004 ostaje koristan, ali više ne daje potpunu pretpostavku usklađenosti.	Potrebno proširiti procenu na ceo životni ciklus i reciklabilnost.
PFAS	Granice se odnose na celu food-contact ambalažnu jedinicu, uključujući premaze i lepkove.	Potrebna kontrola svih slojeva i formulacija.
Teški metali	Preporučuje se CR 13695-1/2000; izuzeća za reciklirano staklo ostaju.	Održavati verifikacione izveštaje i sledljivost reciklata.
Dobavljači	Moraju dostaviti sve podatke potrebne proizvođaču.	Ugovorno urediti tok tehničkih i hemijskih podataka.

IV. Reciklabilnost

Poglavlje pojašnjava kako se određuje ambalažna jedinica, kako se procenjuju integrisane i odvojene komponente, kada su moguća izuzeća i kako će funkcionisati procena reciklabilnosti na nivou EU.

1. Kako se definiše ambalažna jedinica i koja je razlika između integrisanih i odvojenih komponenti?

Ambalažna jedinica obuhvata glavnu ambalažu i sve integrisane ili odvojene komponente koje zajedno obavljaju funkciju ambalaže. Integrisana komponenta se uobičajeno odlaže zajedno sa glavnim telom, dok se odvojena komponenta potpuno i trajno odvaja radi pristupa proizvodu. Glavno telo se načelno može smatrati delom sa najvećim masenim udelom, osim zatvarača kod fleksibilne ambalaže. Integrisane komponente ulaze u zajedničku procenu, a one koje se mogu odvojiti usled mehaničkog naprezanja procenjuju se odvojeno.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Procena reciklabilnosti ne svodi se samo na osnovni materijal. Etikete, zatvarači, folije i drugi delovi mogu promeniti ocenu cele jedinice.

KOMENTAR SEKOPAKA

Napraviti „bill of materials“ po ambalažnoj jedinici sa masama, materijalima i načinom odvajanja svake komponente.

2. Može li ambalaža dobiti izuzeće ako na tržištu ne postoji reciklabilna alternativa?

Ne postoji opšte izuzeće samo zato što alternativa nije dostupna. Izuzeća su taksativno navedena u članu 6(11). Poseban režim postoji za inovativnu ambalažu koja koristi nove materijale, donosi značajno funkcionalno poboljšanje i dokazuje ukupne koristi za životnu sredinu. U suprotnom, dizajn mora biti unapređen da ispuni DfR zahteve.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Nedostatak komercijalne alternative nije dovoljan pravni argument za nerekiklabilnu ambalažu.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za rizične formate odmah pokrenuti redizajn ili, ako je reč o stvarnoj inovaciji, pripremiti dokazni dosije o funkcionalnim i ekološkim koristima.

3. Kako se odobrava izuzeće za inovativnu ambalažu i koji kriterijumi važe?

Postupak je uređen članom 6(10), a države članice imaju određeni prostor da ga sprovedu u nacionalnom pravu. Kriterijumi inovativnosti nalaze se u članu 3(1)(46). Komisija trenutno ne planira dodatne smernice. Proizvođač mora dokazati ispunjenost kriterijuma u tehničkoj dokumentaciji.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Teret dokazivanja je na proizvođaču, a marketinška promena postojećeg formata nije dovoljna.

KOMENTAR SEKOPAKA

Dokumentovati novost materijala, funkcionalno poboljšanje, merljive ekološke koristi i razlog zbog kojeg rešenje nije samo estetska ili marketinška izmena.

4. Mogu li države članice primenjivati sopstvene kriterijume ekomodulacije?

Do stupanja na snagu harmonizovanog okvira, države članice mogu nastaviti nacionalnu ekomodulaciju prema pravilima donetim na osnovu stare direktive, uz poštovanje unutrašnjeg tržišta i eventualnu TRIS notifikaciju. Nakon delegiranog akta o DfR-u, moraće da koriste harmonizovani okvir za modulaciju EPR naknada prema oceni reciklabilnosti. I dalje mogu koristiti druge kriterijume, poput recikliranog sadržaja, SoC ili ponovne upotrebljivosti.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Visina EPR naknade može i dalje biti nacionalna, ali kriterijumi vezani za ocenu reciklabilnosti biće harmonizovani.

KOMENTAR SEKOPAKA

Pratiti i EU metodologiju i nacionalne tarife; računati da će lošija ocena reciklabilnosti direktno uticati na EPR trošak.

5. Da li neuspeh pojedine države u ostvarivanju reciklažnih ciljeva utiče na procenu „recycled at scale“?

Ne neposredno. Procena „at scale“ zasnivaće se na reciklažnoj stopi na nivou EU po kategoriji ambalaže: 55% za većinu materijala i 30% za drvo. Nacionalni rezultati se ne koriste kao zaseban kriterijum za ocenu pojedinačne ambalaže.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ambalaža se neće smatrati nerekiklabilnom samo zato što je određena država članica slaba u sakupljanju, ali ukupna infrastruktura EU ostaje ključna.

KOMENTAR SEKOPAKA

Pri strateškom planiranju koristiti EU kategorije i infrastrukturu, ali za EPR i operative troškove i dalje pratiti nacionalne sisteme.

6. Koliki je obuhvat izuzeća za hranu za bebe?

Izuzeće se tumači prema preciznoj definiciji hrane za bebe iz Uredbe (EU) 609/2013 i ne obuhvata automatski sve sokove, kašice ili proizvode koji se marketinški predstavljaju za bebe.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Marketinško pozicioniranje nije dovoljno; proizvod mora pravno pripadati relevantnoj kategoriji.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za svaki proizvod proveriti pravnu klasifikaciju, a ne samo naziv, ciljnu grupu ili komunikaciju na pakovanju.

7. Da li procena reciklabilnosti „at scale“ obuhvata sav ambalažni otpad?

Da. Obuhvata sav ambalažni otpad nastao i recikliran u EU, bez obzira na to da li potiče iz domaćinstava, trgovine ili industrije i bez obzira na sektor ili tip. Stope će se računati prema pravilima Komisije, koja će biti ažurirana novom odlukom.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Industrijska i komercijalna ambalaža ulaze u istu ukupnu procenu po relevantnoj kategoriji.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za analizu tržišta reciklaže uzeti u obzir sve tokove, a ne samo komunalno sakupljanje.

8. Da li se član 6 primenjuje na višekratnu ambalažu stavljenju na tržište pre početka novih zahteva?

Ambalaža stavljena na tržište pre početka primene relevantnih zahteva ne mora naknadno da se usklađuje niti povlači. Sva ambalaža stavljena na tržište nakon početka primene DfR zahteva mora biti usklađena, bez obzira na to da li je jednokratna ili višekratna. Ako delegirani akt bude donet početkom 2028, ambalaža stavljena na tržište pre 1. januara 2030. može ostati u upotrebi.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Prelaz se vezuje za svaku pojedinačnu ambalažnu jedinicu i datum njenog prvog stavljanja na tržište, a ne samo za dizajn.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za višekratnu ambalažu voditi evidenciju datuma prvog stavljanja na tržište i razdvojiti stare i nove serije.

9. Da li izuzeća za plutu, lako drvo, tekstil, keramiku, gumu, porcelan i vosak važe do 2035?

Izuzeća se primenjuju na prodajnu ambalažu od navedenih materijala i Komisija će ih preispitati do 1. januara 2035. Takva ambalaža ne mora prolaziti ocenu radi dozvole stavljanja na tržište, ali će se reciklabilnost i dalje procenjivati za potrebe modulacije EPR naknada.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Izuzeće od tržišnog uslova ne znači izuzeće od finansijskih posledica u EPR sistemu.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za ove materijale planirati podatke potrebne za EPR ocenu i ne pretpostavljati da su dugoročno trajno izuzeti.

Sažetak: reciklabilnost

Tema	Tumačenje Evropske komisije	Poslovni uticaj
Ambalažna jedinica	Ocena obuhvata glavno telo i sve relevantne komponente.	Potrebna je komponentna i masena struktura proizvoda.
Izuzeća	Nedostatak alternative nije osnov za izuzeće.	Redizajn mora početi pre 2030.
Inovativna ambalaža	Izuzeće zahteva stvarnu materijalnu inovaciju i dokazive ekološke koristi.	Neophodan detaljan tehnički dosije.
Recycled at scale	Procena se zasniva na nivou EU, ne na pojedinačnim državama.	Pratiti kategorije i stope na nivou Unije.
EPR ekomodulacija	Kriterijumi prema oceni reciklabilnosti biće harmonizovani.	Loš dizajn može povećati naknade u svim državama članicama.

Kontrolna lista za kompanije

- ☐ Napraviti materijalni sastav svake ambalažne jedinice, sa masom i funkcijom svih komponenti.
- ☐ Identifikovati integrisane i odvojene komponente i način njihovog odvajanja pri korišćenju, transportu i sortiranju.
- ☐ Uspostaviti listu SoC i PFAS zahteva prema dobavljačima materijala, mastila, lakova i lepkova.
- ☐ Pripremiti dokaz o minimizovanju SoC prema strukturisanoj metodologiji i uključiti ga u tehničku dokumentaciju.
- ☐ Proveriti dokaze o granicama za teške metale i posebna izuzeća za reciklirano staklo ili ADR komponente.
- ☐ Identifikovati ambalažu koja rizikuje nisku ocenu reciklabilnosti zbog etiketa, zatvarača, barijera ili višeslojnih struktura.
- ☐ Ne oslanjati se na nedostatak tržišne alternative kao osnov za izuzeće; pripremiti plan redizajna.
- ☐ Za inovativnu ambalažu dokumentovati novost, funkcionalno poboljšanje i ukupne ekološke koristi.
- ☐ Pratiti budući delegirani akt o DfR-u, metodologiju „recycled at scale“ i harmonizovani okvir EPR ekomodulacije.

Izvor

European Commission, Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) - Frequently Asked Questions, 2nd edition, August 2026, DG ENV, Unit B01. Ovaj deo obuhvata poglavlje III „Substances of Concern“ (strane 15-20) i poglavlje IV „Recyclability“ (strane 21-24) izvornog dokumenta.

Napomena o prevodu: izraz „substances of concern“ preveden je kao „supstance koje izazivaju zabrinutost“, uz zadržavanje skraćenice SoC. Izrazi „design for recycling“ i „recycled at scale“ označeni su i skraćenicama DfR i „reciklabilno u velikom obimu“ tamo gde je potrebno pravno-tehničko razgraničenje.

PPWR FAQ AUGUST 2026

Stručni prevod i praktično tumačenje za kompanije

DEO 3 | Reciklirani sadržaj, kompostabilnost, minimizacija, označavanje i ekološke tvrdnje

Obuhvaćena poglavlja V-IX zvaničnog FAQ-a Evropske komisije. Posebno su označena ažurirana pitanja iz avgusta 2026. godine.

Radni materijal za Sekopak

V. Reciklirani sadržaj u plastičnoj ambalaži

1. Kako se dokazuje ispunjenost zahteva za reciklirani sadržaj?

Usklađenost se dokazuje u tehničkoj dokumentaciji iz Aneksa VII. Svaki proizvođač komponente mora dostaviti podatke o svom delu, a proizvođač koji konačnu ambalažnu jedinicu stavlja na tržište objedinjuje ih i izrađuje dokaz usklađenosti. Isto važi za međuproizvode, praznu ambalažu i uvoz.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Odgovornost za završni dosije ostaje kod proizvođača ambalažne jedinice, iako podaci dolaze iz više pogona i od više dobavljača.

KOMENTAR SEKOPAKA

Uvesti standardizovan obrazac dobavljačke izjave za procenat reciklata, polimer, pogon, godinu i kriterijume održivosti.

2. Šta znači „prosek po proizvodnom pogonu i godini“?

Prosek se računa za svaki tip i format plastične ambalaže, za svakog proizvođača, u konkretnom proizvodnom pogonu i tokom kalendarske godine. Pogona mora moći da dokumentuje godišnju isporuku i ispunjenost cilja.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Nije dovoljno navesti prosečan reciklirani sadržaj na nivou kompanije ili svih proizvoda zajedno.

KOMENTAR SEKOPAKA

Sisteme podataka prilagoditi praćenju po pogonu, kupcu/proizvođaču, tipu i formatu ambalaže.

3. Da li lepkovi, boje i mastila podležu ciljevima za reciklirani sadržaj?

Ne. PPWR ih ne smatra plastikom za potrebe člana 7, bez obzira na njihov maseni udeo u ambalažnoj jedinici.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ove supstance ne ulaze u PCR procenat, ali i dalje mogu biti relevantne za SoC, PFAS i reciklabilnost.

KOMENTAR SEKOPAKA

Ne mešati izuzeće od PCR ciljeva sa opštom hemijskom i DfR usklađenošću.

4. Da li su dozvoljene ekološke tvrdnje o recikliranom sadržaju?

Da, ali samo kada reciklirani sadržaj prelazi primenljivi zakonski minimum. Tvrdnja mora jasno da navede da li se odnosi na celu jedinicu, deo jedinice ili godišnji portfolio ambalaže.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Zakonski minimum ne može se predstavljati kao dodatna ekološka prednost.

KOMENTAR SEKOPAKA

Pre objave tvrdnje povezati marketinški podatak sa tehničkim dosijeom i obuhvatom na koji se tvrdnja odnosi.

5. Kako se određuje koji PCR cilj važi? **AŽURIRANO**

Prvo se utvrđuje da li je ambalaža kontaktno osetljiva, zatim od kog je polimera. Na osnovu toga se bira cilj: npr. 35% za nekontaktno osetljivu plastiku osim PET-a, 10% za kontaktno osetljivu plastiku osim PET-a i 30% za jednokratne PET boce za napitke.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Klasifikacija namene i polimera prethodi proračunu cilja.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za svaki format evidentirati kontaktni status, polimer i pravni osnov cilja.

6. Da li se zahtevi primenjuju na ambalažu stavljenju na tržište pre 2030?

Ne. Primena počinje 1. januara 2030. ili tri godine nakon stupanja na snagu implementacionog akta iz člana 7(8), šta god nastupi kasnije. Ambalaža koju je proizvođač primio, ali je još nije stavio na tržište, nema opšte pravo na iscrpljivanje zaliha.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Datum proizvodnje ili nabavke nije presudan; ključan je datum stavljanja na tržište.

KOMENTAR SEKOPAKA

Planirati zalihe i prelazne serije tako da neusaglašena ambalaža ne ostane za stavljanje na tržište posle roka.

7. Da li plastični čep i etiketa na staklenoj boci moraju ispuniti PCR cilj? **AŽURIRANO**

Plastični delovi koji čine manje od 5% ukupne mase ambalažne jedinice izuzeti su. Metalni čep nije plastični deo i van je obuhvata. Plastična etiketa je izuzeta samo ako je ispod praga od 5% ukupne mase boce, čepa i etikete.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Prag se računa prema ukupnoj masi ambalažne jedinice, ne samo prema masi plastičnih delova.

KOMENTAR SEKOPAKA

U tehničkoj specifikaciji evidentirati masu svake komponente i dokaz praga od 5%.

8. Kako postupiti kada se isti čep koristi za mleko i formulu za bebe?

Čep za mleko mora ispuniti cilj recikliranog sadržaja, dok je čep za instant formulu za bebe obuhvaćen izuzećem. Isti fizički dizajn ne menja različit pravni status konkretne primene.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Usklađenost se ocenjuje prema proizvodu i nameni ambalaže.

KOMENTAR SEKOPAKA

Razdvojiti specifikacije i izjave o usklađenosti po krajnjoj primeni.

9. Da li su „kontaktno osetljiva“ i „neposredna“ ambalaža isto?

Pojmovi nisu identični, ali se kod lekova i medicinskih proizvoda neposredna ambalaža uglavnom smatra kontaktno osetljivom za primenu člana 7.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Za farmaceutsku ambalažu treba uskladiti PPWR terminologiju sa sektorskim propisima.

KOMENTAR SEKOPAKA

U dosijeu navesti oba pravna pojma i obrazložiti klasifikaciju.

10. Kako se prepliću obaveze PPWR-a i SUPD-a?

SUPD ciljevi i izveštavanje ostaju do 1. januara 2030. ili tri godine posle implementacionog akta. SUPD ciljeve postavlja na nivou države, dok PPWR zahteva prosek po tipu/formatu, pogonu i godini; PPWR ima prag od 5% za plastični deo kompozita i izuzeće za određene slučajeve, dok SUPD nema iste izuzetke.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompanije mogu privremeno morati da podržavaju dva različita sistema obračuna i izveštavanja.

KOMENTAR SEKOPAKA

Mapirati razlike SUPD/PPWR i izbegavati automatsko prenošenje jednog proračuna u drugi.

11. Koji zahtevi važe za uvezenu plastičnu ambalažu sa reciklatom?

Za recikliranu plastiku namenjenu kontaktu sa hranom primenjuje se i Uredba (EU) 2022/1616. Potrebni su odvojeno sakupljanje otpada, sertifikacija aktivnosti predobrade od treće strane i dokaz da je reciklat proizveden u skladu sa Uredbom (EU) 10/2011.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Uvoznik mora proveriti ne samo procenat reciklata već i zakonitost i sledljivost lanca reciklaže.

KOMENTAR SEKOPAKA

U ugovore za uvoz uključiti obavezne sertifikate, evidenciju porekla i pravo na reviziju dobavljača.

Tema	Tumačenje Komisije	Poslovni uticaj
Dokazivanje	Tehnička dokumentacija objedinjuje podatke svih komponenti.	Potrebna jaka dobavljačka sledljivost.
Proračun	Po pogonu, proizvođaču, tipu, formatu i godini.	ERP i evidencije moraju biti granularni.
Rok	Od 2030. ili kasnijeg metodološkog roka.	Zalihe ne dobijaju automatsko izuzeće.
Tvrđenje	Samo iznad zakonskog minimuma.	Marketing mora biti vezan za dokaz.
Uvoz	Važe i kriterijumi održivosti i ekvivalencije.	Potrebni sertifikati i kontrola porekla.

VI. Kompostabilnost

1. Da li se obavezno kompostabilna ambalaža može odlagati u biootpad pre 12. februara 2028?

Komunikaciju potrošačima prilagoditi stvarnom nacionalnom sistemu sakupljanja.

Čajne i kafene vrećice postaju ambalaža od 12. avgusta 2026, ali obaveza kompostabilnosti iz člana 9 počinje 12. februara 2028. Države pre tog datuma nisu obavezne da ih prihvate u biootpad, ali se podstiču da to učine.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Postoji prelazni period u kojem pravni status ambalaže i pravila toka otpada nisu potpuno vremenski usklađeni.

2. Šta ako postrojenja ne rade prema EN 13432:2000? **Pre lansiranja proveriti lokalnu infrastrukturu i pravila operatora biootpada.**

PPWR izričito ne nalaže svakom postrojenju rad po standardu, ali Komisija očekuje približavanje. Dodatni nacionalni formati mogu biti obavezno kompostabilni samo uz odgovarajući sistem sakupljanja i tretmana.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Sertifikat kompostabilnosti ne garantuje automatski prihvatanje u svakom lokalnom sistemu.

3. Može li postojeća kompostabilna ambalaža ostati na tržištu? **Za svaki izvozni market voditi matricu nacionalnih zahteva.**

Da, kada u konkretnoj državi postoji jasan pravni zahtev da taj format mora biti kompostabilan. Države su do 12. avgusta 2026. mogle proširiti nacionalnu listu formata.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Status može varirati između država članica.

VII. Minimizacija ambalaže

1. Da li se oba zahteva za minimizaciju primenjuju od 1. januara 2030? **Pokrenuti bazno merenje mase, zapremine, praznog prostora i funkcionalnih zahteva.**

Da. Do kraja 2029. nastavljaju da važe osnovni zahtevi stare direktive i postojeći EN 13428:2004.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompanije imaju prelazni period, ali moraju pripremiti dokazivanje pre 2030.

2. Šta znači „povećanje percipirane zapremine proizvoda“? **Za svaki takav element dokumentovati funkciju, alternativu i rezultat testa.**

Dvostruki zidovi, lažno dno, prednji preklopi i dodatni slojevi nisu dozvoljeni kada stvaraju utisak veće količine proizvoda, osim ako su neophodni za funkciju i to je dokazano testovima u tehničkoj dokumentaciji.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Estetsko ili marketinško obrazloženje samo po sebi nije dovoljno.

3. Kako će se dokazivati minimizacija za manje uobičajene formate? **Sačuvati tehničke podatke koji će kasnije moći da se preračunaju prema novim standardima.**

Komisija će tražiti ažurirane harmonizovane standarde za metodologiju proračuna i merenja svih formata. Za najčešće formate mogu se utvrditi i maksimalna masa, zapremina, debljina zida i prazan prostor.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Minimizacija će postati merljiva i standardizovana, ne samo kvalitativna procena.

4. Koji su „najčešći tipovi i formati“? **Pratiti rad standardizacionih tela i uključiti se preko industrijskih udruženja.**

Komisija će ih identifikovati u zahtevu za standardizaciju uz industriju i druge zainteresovane strane, prema broju jedinica na tržištu, funkciji, materijalu, obliku, proizvodu i potencijalu minimizacije.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Prioritet standardizacije verovatno će dobiti masovni formati sa velikim potencijalom smanjenja.

5. Koja ambalaža je izuzeta? Pripremiti pravni i tehnički dokaz da bi minimizacija zaista ugrozila novost, individualni karakter ili razlikovnu funkciju.

Izuzeća obuhvataju određene proizvode sa geografskim oznakama i šemama kvaliteta, kao i dizajne ili oblike zaštićene pre 11. februara 2025. pod strogim uslovima. Nije dovoljno navesti broj licence; svi uslovi moraju biti dokazani.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Pravo intelektualne svojine nije automatsko i opšte izuzeće.

6. Kako oblik utiče na procenu? Odvojiti funkcionalne zahteve od brendinga i dokumentovati ih.

Ako nije obuhvaćen izuzećem, oblik se ocenjuje prema budućem standardu. Funkcionalno opravdani oblici mogu biti potrebni radi bezbednog rukovanja, zaštite dece, zaštite od neovlašćenog otvaranja, krađe, falsifikovanja, upozorenja ili osobina proizvoda.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Neobičan oblik može ostati, ali mora imati dokazivu funkciju.

7. Kakav je odnos PPWR-a i ESR-a? Pored PPWR-a pratiti i produktne delegirane akte ESR-a.

PPWR postavlja opšte zahteve za ambalažu. ESR može dopuniti PPWR zahtevima za ambalažu određenih proizvoda kada to nije dovoljno uređeno drugim instrumentima.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Moguće su dodatne sektorske obaveze preko ESR akata.

VIII. Označavanje

1. Da li se oznake višekratne ambalaže primenjuju na svaku jedinicu? **Klasifikovati sistem kao otvoren/zatvoren i sa/bez operatora pre dizajna oznake.**

Kod zatvorenih sistema višekratna transportna ambalaža mora imati oznaku i QR kod ili drugi standardizovani digitalni nosač za praćenje jedinice i rotacija. Otvoreni sistemi bez operatora izuzeti su od oznake i izveštavanja o rotacijama. Implementacioni akt će utvrditi kada je individualno praćenje neizvodljivo i može se koristiti prosečna procena.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Obaveza zavisi od vrste reuse sistema, ne samo od fizičke ambalaže.

2. Kada su oznake i simboli obmanjujući? **Sprovesti pravnu proveru celog pakovanja, uključujući boje, ikonice i QR odredišne stranice.**

Kada mogu navesti potrošača na odluku koju inače ne bi doneo, naročito u vezi sa reciklabilnošću, recikliranim sadržajem, ponovnom upotrebom, kompostabilnošću, bio-sadržajem, opasnim supstancama ili upravljanjem otpadom.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Vizuelni simboli podležu istom riziku kao tekstualne tvrdnje.

3. Da li uvezena ambalaža mora imati nacionalnu DRS oznaku? **Za izvoz napraviti matricu oznaka po državi i kontrolisati verzije artwork-a.**

Da, mora ispuniti pravila DRS oznake države u kojoj se stavlja na tržište, jer PPWR još nije harmonizovao DRS oznake. Privatni uvoz krajnjeg korisnika nije stavljanje na tržište. Države ne mogu zabraniti prisustvo oznake druge države.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Jedno pakovanje može morati nositi više nacionalnih DRS oznaka.

4. Koje SoC će biti obuhvaćene digitalnim označavanjem? **Predvideti prostor i digitalnu arhitekturu za budući nosač podataka.**

ECHA sprovodi studiju o supstancama koje utiču na zdravlje, ponovnu upotrebu i reciklabilnost. Komisija će na toj osnovi doneti metodologiju digitalnog označavanja.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Konačna lista i format još nisu utvrđeni.

IX. Ekološke tvrdnje

1. Da li su dozvoljene tvrdnje o svojstvima koja su uređena PPWR-om? **Uspostaviti proceduru odobravanja tvrdnji koja uključuje pravni, tehnički i marketinški tim.**

Da, ali tvrdnja o reciklabilnosti, kompostabilnosti, recikliranom sadržaju, ponovnoj upotrebi ili minimizaciji mora predstavljati učinak iznad zakonskog minimuma i jasno navesti da li se odnosi na celu ambalažnu jedinicu ili njen deo. Za svojstva van PPWR-a primenjuju se druga EU pravila o potrošačima i zelenim tvrdnjama.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ispunjavanje obaveznog minimuma nije osnova za dobrovoljnu ekološku prednost.

2. Koji minimum važi za tvrdnju o procentu recikliranog sadržaja? **Ne objavljivati procenite bez jasne veze sa budućom metodologijom i obuhvatom tvrdnje.**

Primenjuje se zakonski cilj iz člana 7, izračunat kao prosek po pogonu i godini. Tvrdnja je dozvoljena samo ako sadržaj prelazi taj minimum. Metodologija računanja i provere biće utvrđena implementacionim aktom, a Komisija će razviti dobrovoljnu oznaku.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Tvrdnja na pojedinačnoj jedinici mora biti usklađena sa metodologijom koja se zasniva na godišnjem proseku.

3. Da li član 14 obuhvata sve ekološke tvrdnje? **Napraviti registar tvrdnji sa pravnim osnovom za svaku pojedinačnu poruku.**

Ne. Obuhvata samo svojstva za koja PPWR postavlja zahteve. Tvrdnje o drugim svojstvima, poput recikliranog aluminijuma, uređuju se opštim EU pravilima o nepoštenim praksama i osnaživanju potrošača.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Za različite tvrdnje mogu važiti različiti pravni režimi.

Kontrolna lista za kompanije

- ☐ Odrediti kontaktni status i polimer za svaki plastični deo ambalaže.
- ☐ Uspostaviti godišnji proračun recikliranog sadržaja po pogonu, proizvođaču, tipu i formatu.
- ☐ U tehničku dokumentaciju uključiti izjave svih dobavljača komponenti.
- ☐ Proveriti prag od 5% prema ukupnoj masi ambalažne jedinice.
- ☐ Planirati zalihe u odnosu na datum stavljanja na tržište, ne datum proizvodnje.
- ☐ Za kompostabilnu ambalažu proveriti nacionalni tok biootpada.
- ☐ Dokumentovati funkcionalno opravdanje za dvostruke zidove, lažna dna i dodatne slojeve.
- ☐ Proveriti uslove svakog izuzeća od minimizacije; broj registracije nije dovoljan.
- ☐ Napraviti matricu DRS oznaka po državama članicama.
- ☐ Ne isticati zakonski minimum kao dobrovoljnu ekološku prednost.

Izvor

European Commission, Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) - Frequently Asked Questions, 2nd edition, August 2026, DG ENV, Unit B01. Ovaj deo obuhvata poglavlja V-IX, strane 25-34 izvornog dokumenta.

PPWR FAQ AUGUST 2026

Stručni prevod i praktično tumačenje za kompanije

DEO 4 | Obaveze proizvođača, prazan prostor, zabrane i ponovna upotreba

Obuhvaćena poglavlja X-XIII zvaničnog FAQ-a Evropske komisije. Nova i ažurirana pitanja iz avgusta 2026. posebno su označena.

X. Obaveze proizvođača

1. Da li obaveza stavljanja na tržište samo usklađene ambalaže važi isključivo za proizvođača ambalaže?

Ne. Obaveze imaju i uvoznici i distributeri. Ipak, proizvođač je jedini ekonomski operator koji snosi pravnu odgovornost za usklađenost sa zahtevima održivosti i označavanja. Procenu može obaviti laboratorija ili sertifikaciono telo, a deklaraciju može pripremiti ovlašćeni zastupnik, ali odgovornost ostaje proizvođaču.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ugovorno prenošenje zadataka ne prenosi konačnu pravnu odgovornost.

KOMENTAR SEKOPAKA

Odrediti ko je proizvođač za svaki format i formalno urediti tok tehničkih podataka.

2. Kada počinju da se primenjuju obaveze proizvođača i uvoznika?

Članovi 15 i 18 primenjuju se od 12. avgusta 2026, ali se pojedinačni materijalni zahtevi aktiviraju u različitim rokovima: reciklabilnost nakon DfR akta, PCR i minimizacija uglavnom od 2030, zahtevi za prazan prostor od 2030. ili kasnije, a ciljevi ponovne upotrebe od 2030. ili 18 meseci posle metodološkog akta.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ne postoji jedan jedinstveni datum usklađenosti za sve zahteve.

KOMENTAR SEKOPAKA

Napraviti regulatorni kalendar po članu, formatu ambalaže i tržištu.

3. Da li dobavljači generičke ambalaže moraju označavati svaki proizvod serijskim brojem?

Ne kao dobavljači. Obaveza identifikacije tipom, šaržom, serijskim brojem ili drugim elementom pripada proizvođaču. Dobavljač mora da obezbedi podatke i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje usklađenosti.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Dobavljač može praktično izvršiti označavanje, ali pravna obaveza ostaje na proizvođaču.

KOMENTAR SEKOPAKA

U specifikacijama ugovoriti način označavanja i vezu sa tehničkim dosijeom.

4. Koje su obaveze uvoznika ili distributera koji isporučuju ambalažne materijale? **AŽURIRANO**

Dobavljači obično ne izrađuju EU deklaraciju o usklađenosti, ali moraju proizvođaču dostaviti sve relevantne podatke i tehničku dokumentaciju. Ne mogu odbiti dostavljanje informacija koje su proizvođaču potrebne za dokazivanje usklađenosti.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Lanac snabdevanja mora biti dokumentaciono transparentan.

KOMENTAR SEKOPAKA

Ugovore dopuniti obaveznim paketom podataka, rokovima i pravom na proveru.

5. Šta se dešava sa ambalažom proizvedenom pre 12. avgusta 2026, ali još nestavljenom na tržište? **NOVO**

Ne mora da se uništi, preradi ili ponovo označi. Zahtevi za jedinstvenu identifikaciju i podatke o proizvođaču mogu se ispuniti pratećim dokumentom. Ambalaža stavljena na tržište pre 12. avgusta 2026. može ostati na tržištu iako nije usklađena sa PPWR-om.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Komisija dopušta praktično prelazno rešenje za postojeće zalihe.

KOMENTAR SEKOPAKA

Popisati zalihe i pripremiti standardni prateći dokument pre datuma primene.

6. Šta ako bivši dobavljač više ne postoji ili odbija da dostavi podatke? **NOVO**

Za ambalažu proizvedenu pre 12. avgusta 2026. proizvođač mora učiniti najbolje razumne napore: tražiti podatke od bivšeg ili pravnog sledbenika dobavljača, odnosno sprovesti sopstvene procene.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Nedostupnost dobavljača ne oslobađa proizvođača od dokazivanja.

KOMENTAR SEKOPAKA

Dokumentovati sve pokušaje pribavljanja podataka i metod sopstvene procene.

7. Kada se podaci iz člana 15(5) i (6) mogu dati pratećim dokumentom? **NOVO**

Kada veličina ili priroda ambalaže ne omogućava navođenje identifikatora i podataka o proizvođaču direktno na ambalaži. Procena se vrši od slučaja do slučaja, prema dimenzijama, obliku i funkcionalnim

karakteristikama. Za postojeće zalihe proizvedene pre 12. avgusta 2026. prateći dokument je takođe dozvoljen.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Prateći dokument nije opšta alternativa označavanju nove ambalaže.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za svaki format evidentirati obrazloženje zašto direktno označavanje nije moguće.

8. Da li svaka pojedinačna jedinica ambalaže mora biti jedinstveno sledljiva? **NOVO**

Ne. Identifikacija može biti na nivou tipa, modela ili proizvodne šarže i mora omogućiti povezivanje sa tehničkom dokumentacijom i deklaracijom. Kod složene jedinice dovoljno je označiti jednu komponentu. Generičke trake, kese ili kesice sa sredstvom za sušenje obično se prate po šarži.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

PPWR zahteva sledljivost ambalaže, ali ne nužno individualnu serializaciju svake jedinice.

KOMENTAR SEKOPAKA

Definisati najniži potreban nivo sledljivosti po riziku i formatu.

9. Mogu li proizvođači preneti obaveze trećim licima? **NOVO**

Mogu poveriti procenu usklađenosti laboratoriji ili sertifikacionom telu i ovlastiti zastupnika za deklaraciju i određene administrativne zadatke. Međutim, izrada tehničke dokumentacije ne može se preneti, a pravna odgovornost za usklađenost ostaje proizvođaču.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Outsourcing je moguć samo za izvršenje pojedinih zadataka, ne za odgovornost.

KOMENTAR SEKOPAKA

Interno imenovati vlasnika tehničkog dosijea i odgovornog potpisnika.

10. Da li je dovoljno da dobavljač čuva projektne crteže i podatke o materijalima? **NOVO**

Ne. Proizvođač i uvoznik moraju čuvati tehničku dokumentaciju iz Aneksa VII pet godina za jednokratnu i deset godina za višekratnu ambalažu. Ona obuhvata konceptualni dizajn, proizvodne crteže i materijale komponenti, uz zaštitu poslovnih tajni.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Pristup podacima kod dobavljača nije isto što i ispunjena obaveza čuvanja dokumentacije.

KOMENTAR SEKOPAKA

Uspostaviti sopstveni kontrolisani repozitorijum i pravila poverljivosti.

11. Na šta uvoznik mora posebno da obrati pažnju? **NOVO**

Od 12. avgusta 2026. uvoznik mora proveriti da je proizvođač iz treće zemlje sproveo procenu usklađenosti, izradio deklaraciju, ispunio zahteve identifikacije i označavanja i obezbedio potrebne dokumente. Uvoznik mora navesti svoje podatke na ambalaži ili, kada to nije moguće, u pratećem dokumentu.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Uvoznik postaje ključna kontrolna tačka za ambalažu izvan EU.

KOMENTAR SEKOPAKA

Pre uvoza zahtevati kompletan PPWR dosije i ugovorne garancije dobavljača.

12. Da li ambalaža u tranzitu kroz EU mora da ispuni PPWR? **NOVO**

Ne, ako roba ostaje u tranzitu ka trećoj zemlji, nije puštena u slobodan promet i nije stavljena na tržište EU. Ako se u EU stavi na tržište, PPWR se primenjuje.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Carinski status i komercijalno stavljanje na tržište moraju se posmatrati zajedno.

KOMENTAR SEKOPAKA

Razdvojiti procedure za tranzit, carinsko skladištenje i puštanje u slobodan promet.

13. Da li podaci koji se već navode prema propisima o hrani mogu zadovoljiti član 15(5) i (6)? **NOVO**

Samo ako istovremeno ispunjavaju tačne PPWR zahteve. Podaci o sledljivosti hrane moraju omogućiti povezivanje ambalaže sa PPWR deklaracijom, a odgovorni subjekt po propisima o hrani nije nužno proizvođač ambalaže po PPWR-u.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Jedna oznaka može služiti za oba režima samo kada sadržaj, nosilac i pravni subjekt odgovaraju oba propisa.

KOMENTAR SEKOPAKA

Uraditi uporednu proveru artwork-a prema FIC i PPWR zahtevima.

14. Ko je proizvođač transportne ambalaže izrađene po meri bez imena ili žiga? **NOVO**

Kompanija koja naručuje ambalažu i određuje projektne specifikacije smatra se proizvođačem. Dobavljač mora toj kompaniji dostaviti potrebnu tehničku dokumentaciju.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kod custom-made rešenja odlučujuća je kontrola nad dizajnom, ne fizička proizvodnja.

KOMENTAR SEKOPAKA

U narudžbenici jasno evidentirati ko odobrava specifikacije i ko preuzima PPWR ulogu.

Tema	Tumačenje Komisije	Poslovni uticaj
Odgovornost	Proizvođač ostaje pravno odgovoran.	Ugovori ne prenose regulatorni rizik.
Sledljivost	Dovoljan je tip/model/šarža kada se povezuje sa dosijeom.	Ne zahteva se uvek serializacija.
Zalihe	Mogu se koristiti uz prateći dokument.	Potreban popis i kontrola prelaznih serija.
Uvoz	Uvoznik proverava ceo dosije treće zemlje.	Dokumentacija pre carinjenja.
Čuvanje	5 godina jednokratna, 10 godina višekratna.	Potreban sopstveni repozitorijum.

XI. Prazan prostor

1. Ko mora da ispuni zahteve za prazan prostor? **Mapirati ko fizički pakuje svaku pošiljku i ugovoriti merenje praznog prostora.**

Ekonomski operator koji puni grupnu, transportnu ili ambalažu za e-trgovinu. To može biti proizvođač, ali i drugi operator koji upakovane proizvode čini dostupnim na tržištu.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Odgovornost je vezana za radnju punjenja, ne samo za vlasništvo nad dizajnom.

2. Kako se tumači „neophodni minimum“ kod prodajne ambalaže? **Meriti unutrašnju zapreminu i zapreminu proizvoda, uz funkcionalno obrazloženje zaštite.**

Za prodajnu ambalažu PPWR ne propisuje fiksni maksimum. Prazan prostor mora biti sveden na minimum i obrazložen u tehničkoj dokumentaciji. Punila poput papira, vazdušnih jastuka, folije sa mehurićima, pene, drvene vune i stiropora računaju se kao prazan prostor.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Dodavanje punila ne smanjuje pravno izračunati prazan prostor.

3. Da li dizajnerska prava daju izuzeće od praga od 50%? **Redizajnirati logističke formate bez oslanjanja na prava intelektualne svojine.**

Ne. Za razliku od minimizacije iz člana 10, član 24 nema posebno izuzeće za zaštićeni dizajn ili žig. Prag od 50% važi za grupnu, transportnu i e-commerce ambalažu.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Zaštićen izgled ne može opravdati prekomeran prazan prostor u ovim formatima.

4. Kako će se obračunavati okrugli proizvodi i nepravilni oblici? **Već sada čuvati geometrijske podatke i rezultate transportnih testova.**

Komisija će do 12. februara 2028. doneti metodologiju koja uzima u obzir nepravilne oblike, više proizvoda u pakovanju, tečnosti, lomljive proizvode, male proizvode i prostor za transportne etikete. Primena praga počinje 1. januara 2030. ili tri godine posle akta.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Buduća metodologija treba da spreči nepravedne rezultate kod tehnički zahtevnih proizvoda.

XII. Zabrane i upotreba određenih formata ambalaže

1. Kako će se obezbediti ujednačena primena zabrana iz Aneksa V? **Ne donositi konačne investicione odluke bez praćenja smernica, ali odmah mapirati rizične formate.**

Komisija će do februara 2027. objaviti smernice, uz konsultacije sa državama članicama i EFSA, sa primerima obuhvaćenih formata i izuzeća. Do 2032. Komisija će preispitati zabrane.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ključni praktični detalji još zavise od budućih smernica.

2. Šta znače „neprerađeno sveže voće i povrće“ i „dokazana potreba“? **Prikupiti dokaze o kvarenju, higijeni, gubitku vode i logističkom oštećenju.**

Neprerađeno znači da proizvod nije izmenjen. Voće i povrće ispod 1,5 kg u načelu se ne sme unapred pakovati, osim kada smernice na naučnoj osnovi potvrde izuzeće i dokazanu potrebu.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Izuzeće neće biti zasnovano samo na komercijalnoj pogodnosti.

3. Mogu li se izuzeća za jednokratne porcije u HoReCa sektoru proširiti na škole ili druge sektore? **Škole i slični sistemi treba da planiraju alternativne formate.**

Ne bez promene propisa. Aneks V izuzima samo take-away gotovu hranu za neposrednu potrošnju i zdravstveni sektor.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Komisijine smernice mogu objasniti obuhvat, ali ne mogu dodati nova sektorska izuzeća.

4. Kako se tumači „neophodno radi lakšeg rukovanja“ kod grupne plastične ambalaže? **Razdvojiti maloprodajne multipakove od logističkog B2B grupisanja.**

Zabrana cilja nepotrebnu jednokratnu grupnu plastiku na mestu prodaje koja istovremeno olakšava nošenje i podstiče kupovinu više jedinica, poput kolacionih i skupljajućih folija. B2B situacije nisu obuhvaćene.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Za primenu zabrane moraju biti ispunjena oba elementa: pogodnost i podsticanje kupovine više proizvoda.

5. Da li su biorazgradive ili kompostabilne vrlo lagane kese zabranjene? Preispitati upotrebu svih vrlo laganih kesa po konkretnoj funkciji.

Da, zabrana obuhvata sve vrlo lagane plastične kese bez obzira na kompostabilnost, osim kada su potrebne iz higijenskih razloga ili kao prodajna ambalaža za rasutu hranu radi sprečavanja otpada od hrane. Države mogu uvoditi i strože proporcionalne mere.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompostabilnost sama po sebi nije izuzeće od zabrane.

6. Mogu li hotelske mini-kosmetike biti dostupne na zahtev i očekuju li se higijenska izuzeća? Hoteli treba da razvijaju refill, dozere i neupakovane alternative.

PPWR ne daje opšte izuzeće za proizvode dostupne na zahtev ili kupljene u hotelu; zabrana se vezuje za jednokratnu ambalažu namenjenu individualnoj rezervaciji. Komisija će smernicama razjasniti formate. Zabranjuje se ambalaža, ne sam proizvod.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Model „na zahtev“ nije automatski siguran od zabrane.

7. Da li zabrana jednokratne ambalaže važi na sportskim događajima, festivalima i priredbama? Organizatori događaja moraju uključiti reuse sistem u plan nabavke i logistike.

Da kada se na lokaciji nude hrana i piće za neposrednu potrošnju, jer se takva mesta mogu smatrati HoReCa sektorom. Izuzeće postoji za objekte bez pristupa vodi za piće.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Vrsta objekta nije presudna; presudna je usluga neposredne potrošnje.

8. Da li je hotelska posługa u sobi obuhvaćena zabranom? Odvojiti procedure za room service i spoljašnju dostavu.

Da, room service se smatra HoReCa uslugom. Dostava hrane izvan hotelskih prostorija nije obuhvaćena istom zabranom, ali podleže obavezama refill i reuse za take-away.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Mesto potrošnje menja pravni režim ambalaže.

9. Da li je lista ilustrativnih primera u Aneksu V konačna? Procenu raditi prema funkciji i definiciji, ne samo prema listi primera.

Ne. Lista je neiscrpna, a smernice Komisije do 12. februara 2027. dodatno će objasniti formate u obuhvatu.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Format koji nije naveden može ipak biti zabranjen ako odgovara pravnom opisu.

XIII. Ponovna upotreba i ponovno punjenje

1. Kako će se računati rotacije ili ciklusi višekratne ambalaže?

Minimalni broj rotacija biće utvrđen delegiranim aktom. Zatvoreni sistemi sa operatorom prate pojedinačne jedinice ili koriste prosečnu procenu kada individualno praćenje nije izvodljivo; otvoreni sistemi bez operatora izuzeti su od izveštavanja o rotacijama. Proizvođač mora u tehničkoj dokumentaciji dokazati da dizajn i sistem omogućavaju potreban broj ciklusa.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Višekratnost nije samo osobina proizvoda, već dokaziva kombinacija dizajna i sistema.

KOMENTAR SEKOPAKA

Definisati metod praćenja, kriterijume povlačenja i dokaz funkcionalnosti kroz cikluse.

2. Šta je otvoreni sistem ponovne upotrebe?

To je interoperabilan sistem u kojem standardizovana ambalaža kruži između više kompanija, lokacija ili sektora, umesto da se vraća jednom operatoru. Primeri su nemačka 0,33 l longneck boca i Euro paleta. Sistem može, ali ne mora imati operatora.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Otvoren sistem se razlikuje po interoperabilnosti, ne po tome ko je vlasnik ambalaže.

KOMENTAR SEKOPAKA

Kod zajedničkih sistema ugovoriti standarde kvaliteta, pranja i odgovornosti.

3. Kako operatori mogu obezbediti da postoji odgovarajući reuse sistem?

Moraju učestvovati u jednom ili više sistema koji ispunjavaju Aneks VI ili uspostaviti sopstveni sistem. PPWR postavlja minimum, a industrija treba da razvije operativna rešenja prema proizvodu i lokalnim okolnostima.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Sama oznaka „višekratno“ bez organizovanog sistema nije dovoljna.

KOMENTAR SEKOPAKA

Pre lansiranja dokumentovati povrat, pranje, redistribuciju, kontrolu kvaliteta i kraj životnog veka.

4. Da li reuse sistem mora biti otvoren svim krajnjim korisnicima?

Ne mora pokrivati celu državu, ali mora obezbediti jednak pristup i pravične uslove korisnicima na području na kojem posluje.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Lokalni sistemi su dozvoljeni, ali ne smeju diskriminisati korisnike unutar svog područja.

KOMENTAR SEKOPAKA

Objaviti transparentne uslove pristupa i povrata.

5. Da li reuse sistemi izvršavaju EPR obaveze umesto proizvođača? **NOVO**

EPR ostaje obaveza proizvođača, bez obzira na to što je ambalaža višekratna. Sistem mora imati procedure kojima se omogućava sprovođenje EPR-a. U otvorenim sistemima može biti više proizvođača, dok u nekim sistemima operator može biti i proizvođač.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Reuse ne uklanja EPR, već komplikuje raspodelu odgovornosti.

KOMENTAR SEKOPAKA

U pravilima sistema precizno urediti registraciju, naknade, izveštavanje i povlačenje ambalaže.

6. Da li izuzeće za kartonske kutije obuhvata talasasti karton i međuslojeve?

Obuhvata kartonske kutije, uključujući kutije od talasastog kartona. Ne obuhvata međuslojeve; oni, međutim, nisu ni među formatima izričito navedenim za ciljeve ponovne upotrebe.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Izuzeća se tumače usko po materijalu, formatu i upotrebi.

KOMENTAR SEKOPAKA

Klasifikovati svaki logistički element zasebno, ne ceo transportni sklop kao jednu kategoriju.

7. Koji fleksibilni transportni formati su izuzeti?

Izuzeti su fleksibilni formati u direktnom kontaktu sa hranom, hranom za životinje ili sastojcima hrane, kao i drugi slučajevi posebno navedeni u članu 29(4). Big bag i FIBC koji nisu u takvom kontaktu i ne potpadaju pod drugo izuzeće podležu ciljevima.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Materijal sam po sebi nije dovoljan za izuzeće; važna je namena i kontakt.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za svaki FIBC/big bag evidentirati sadržaj, režim opasne robe i mogućnost reuse-a.

8. Da li se omotači paleta i trake računaju kao jedan ili dva formata?

To su dva različita formata, iako mogu biti deo iste transportne jedinice za proračun cilja. Detalji će biti utvrđeni implementacionim aktom iz člana 30.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Potrebno je odvojeno tehničko praćenje formata, uz moguć zajednički obračun transportne jedinice.

KOMENTAR SEKOPAKA

U bazi ambalaže voditi foliju i traku kao posebne stavke.

9. Da li format koji nije naveden u članu 29(1) ipak podleže cilju?

Lista je iscrpna. Zatvorena fleksibilna vreća ulazi u obuhvat samo ako je, na primer, FIBC, osim kada važi izuzeće za direktan kontakt sa hranom ili hranom za životinje.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Ne treba proizvoljno širiti obuhvat na svaki fleksibilni transportni format.

KOMENTAR SEKOPAKA

Prvo utvrditi tačan format prema pravnoj listi.

10. Šta je transportna jedinica?

PPWR je trenutno ne definiše niti koristi kao zaseban pravni pojam. Može biti definisana budućim pravilima za obračun ciljeva ponovne upotrebe.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Za sada ne treba zasnivati obaveznu klasifikaciju na nepostojećoj definiciji.

KOMENTAR SEKOPAKA

Koristiti internu radnu definiciju uz jasno označavanje da nije zvanična PPWR definicija.

11. Da li je cilj za alkoholna i bezalkoholna pića zajednički?

Da. Konačni distributeri mogu odlučiti koje vrste pića nude u višekratnoj ambalaži radi ispunjavanja cilja, ali sopstvene robne marke moraju doprineti pravično i proporcionalno.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Portfolio se može optimizovati, ali privatne marke ne smeju biti isključene iz napora.

KOMENTAR SEKOPAKA

Izračunati scenario cilja na nivou celog portfolija pića.

12. Koja pića potpadaju pod ciljeve ponovne upotrebe?

Komisija će obuhvat detaljnije razjasniti smernicama do 12. februara 2027. PPWR već izuzima veoma kvarljiva pića, mleko i mlečne proizvode i određene kategorije vina i aromatizovanih vinskih proizvoda.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Konačna klasifikacija nekih proizvoda još zavisi od smernica.

KOMENTAR SEKOPAKA

Napraviti preliminarnu mapu portfolija i označiti granične proizvode za naknadnu proveru.

13. Mogu li države članice postaviti nacionalne ciljeve za pića?

Mogu povećati EU cilj ili obuhvatiti druga pića ako je to potrebno za nacionalne ciljeve prevencije otpada i ako mere prijave kroz TRIS. Postojeće nacionalne obaveze mogu važiti do 1. januara 2030, nakon čega PPWR ciljevi imaju prednost.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Kompanije mogu imati dodatne nacionalne obaveze pored harmonizovanog minimuma.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za svako tržište pratiti nacionalne reuse mere i TRIS notifikacije.

14. Da li restorani i barovi podležu cilju od 10% za pića?

Da, kao konačni distributeri, osim ako imaju prodajnu površinu manju od 100 m² ili su mikropreduzeća koja godišnje čine dostupnim manje od 1.000 kg ambalaže.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

HoReCa je obuhvaćena, ali mala preduzeća imaju značajna izuzeća.

KOMENTAR SEKOPAKA

Proveriti površinu, status mikropreduzeća i godišnju masu ambalaže.

15. Da li DRS oslobađa jednokratnu ambalažu od reuse cilja za pića?

Ne postoji opšte izuzeće samo zato što je jednokratna ambalaža u DRS-u. PPWR ipak daje brojne izuzetke i fleksibilnosti za male prodajne površine, mala ostrva, retko naseljene opštine, udruživanje do pet distributera, mikropreduzeća i dodatna nacionalna izuzeća pod uslovima.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

DRS i reuse su paralelni instrumenti, ne međusobne zamene.

KOMENTAR SEKOPAKA

Planirati ciljeve ponovne upotrebe odvojeno od obaveza depozitnog sistema.

16. Kada Komisija može dodatno izuzeti format ili operatora od reuse ciljeva?

Samo delegiranim aktom i pod strogim uslovima, radi najnovijih naučnih i ekonomskih okolnosti, kada postoje posebna ekonomska ograničenja ili kada cilj ometaju higijena, bezbednost hrane ili dokazani negativni uticaji na životnu sredinu.

PRAKTIČNO ZNAČENJE

Buduća izuzeća neće biti rutinska niti zasnovana samo na trošku prilagođavanja.

KOMENTAR SEKOPAKA

Za eventualni zahtev pripremiti kvantifikovanu analizu bezbednosti, životnog ciklusa i ekonomskog opterećenja.

Tema	Tumačenje Komisije	Poslovni uticaj
Reuse dizajn	Mora dokazati minimalan broj rotacija.	Testiranje i tehnički dosije.
Reuse sistem	Povrat, pranje i redistribucija su obavezni elementi.	Sama ambalaža nije dovoljna.
EPR	Ostaje kod proizvođača.	Potrebna jasna podela u sistemu.
Transport	Lista formata i izuzeća je uska.	Klasifikacija po pojedinačnom elementu.
Pića	Cilj je zajednički, uz više izuzeća.	Portfolio i nacionalna pravila moraju se pratiti.

Kontrolna lista za kompanije

- ☐ Utvrditi proizvođača za svaki format, uključujući ambalažu po meri i privatne marke.
- ☐ Napraviti kalendar primene po pojedinačnom članu PPWR-a.
- ☐ Povezati tip/model/šaržu ambalaže sa tehničkim dosijeom i deklaracijom.
- ☐ Popisati ambalažu proizvedenu pre 12. avgusta 2026. i pripremiti prateće dokumente.
- ☐ Uspostaviti sopstveni repozitorijum dokumentacije sa rokovima čuvanja 5/10 godina.
- ☐ Za uvoz iz trećih zemalja proveriti deklaraciju, procenu usklađenosti i podatke o proizvođaču.
- ☐ Izračunati prazan prostor bez uračunavanja punila kao proizvoda.
- ☐ Mapirati sve formate potencijalno obuhvaćene zabranama iz Aneksa V.
- ☐ Za višekratnu ambalažu dokumentovati povrat, pranje, rotacije i kriterijume povlačenja.
- ☐ Odvojeno analizirati reuse cilj i DRS obaveze za pića.

Izvor

European Commission, Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) - Frequently Asked Questions, 2nd edition, August 2026, DG ENV, Unit B01. Ovaj deo obuhvata poglavlja X-XIII, strane 35-50 izvornog dokumenta.

PPWR FAQ – AVGUST 2026

DEO 5

Plastične kese, ocena usaglašenosti, sprovođenje, sprečavanje otpada, EPR, sistemi sakupljanja i DRS

Stručni prevod i praktično tumačenje za kompanije

Izvor

Evropska komisija, Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) – Frequently Asked Questions, drugo izdanje, avgust 2026. Obuhvaćena su poglavlja XIV–XX.

Sadržaj ovog dela

- XIV. Plastične kese za nošenje
- XV. Ocena usaglašenosti ambalaže
- XVI. Sprovođenje novih pravila neposredno nakon 12. avgusta 2026.
- XVII. Sprečavanje nastanka ambalažnog otpada
- XVIII. Proširena odgovornost proizvođača (EPR)
- XIX. Sistemi vraćanja i sakupljanja
- XX. Depozitni sistemi (DRS)
- Najvažnije novine i kontrolna lista za kompanije

XIV. Plastične kese za nošenje

1. Da li se kompostabilne kese za otpad smatraju laganim plastičnim kesama za nošenje?

Ne. Definicijom ambalaže i plastičnih kesa za nošenje obuhvaćene su samo prodajne kese, odnosno kese namenjene nošenju kupljene robe. Kese za otpad i kese za pseći izmet predstavljaju proizvode, a ne ambalažu, pa nisu obuhvaćene PPWR-om.

Praktično značenje

Kompanije ne treba da primenjuju PPWR obaveze za plastične kese na kese koje se prodaju kao samostalan proizvod za odlaganje otpada.

2. Može li država članica zabraniti sve veoma lagane plastične kese za nošenje?

Veoma lagane kese koje su potrebne iz higijenskih razloga ili služe kao prodajna ambalaža za rasutu hranu radi sprečavanja rasipanja hrane nisu zabranjene članom 25. Ipak, država članica može uvesti zabranu radi ostvarivanja cilja smanjenja potrošnje iz člana 34(1). Takve mere moraju uzeti u obzir uticaj kesa tokom proizvodnje, reciklaže i odlaganja, njihovu namenu, kao i načela proporcionalnosti i nediskriminacije. Potrošnja svih veoma laganih kesa mora se prijavljivati Komisiji, uključujući i kese izuzete od zabrane.

Praktično značenje

Izuzeće na nivou EU ne sprečava strože nacionalne mere. Kompanije moraju proveriti pravila svake države članice u kojoj stavljaju kese na tržište.

3. Koji zahtevi PPWR-a važe za kompostabilne plastične kese za nošenje?

Kompostabilne veoma lagane kese izuzete su od opšte zabrane iz člana 25 i Aneksa V, tačka 6, kada su potrebne zbog higijene ili za rasutu hranu radi sprečavanja rasipanja hrane. Druge veoma lagane i lagane plastične kese nisu automatski zabranjene PPWR-om, ali mogu biti predmet nacionalnih zabrana ili drugih ograničenja. Države članice mogu zahtevati da kese koje nisu zabranjene budu kompostabilne, pod uslovima iz člana 9(2)(a).

Komentar Sekopaka

Pratiti nacionalne propise i infrastrukturu za biootpad. Oznaka „kompostabilno“ sama po sebi ne garantuje da je kesa dozvoljena na svim tržištima EU.

XV. Ocena usaglašenosti ambalaže

1. Od kog datuma kompanije moraju sprovesti postupak ocene usaglašenosti propisan PPWR-om?

Opšti datum primene Uredbe je 12. avgust 2026. Za zahteve za koje je Uredbom određen kasniji datum ili je primena vezana za donošenje delegiranog ili sprovedbenog akta, ocena usaglašenosti sprovodi se od tog kasnijeg datuma. Kada poseban datum nije naveden, postupak se primenjuje od 12. avgusta 2026.

Praktično značenje

Kompanije treba da naprave matricu zahteva iz članova 5–12 sa datumima početka primene i dokazima koji ulaze u tehničku dokumentaciju.

2. Da li pojam „tip“ ambalaže iz Aneksa VII ima isto značenje kao „tipovi“ iz Tabele 1 Aneksa II?

Ne. U Aneksu VII „tip“ znači format ambalaže ili seriju/šaržu ambalaže za koju se sprovodi ocena usaglašenosti. Tipovi iz Aneksa II odnose se na kategorije materijala i formata koje se koriste za ocenu reciklabilnosti.

Praktično značenje

Ne koristiti klasifikaciju iz Aneksa II kao jedinu osnovu za grupisanje deklaracija o usaglašenosti.

3. Šta znači „jedinstvena identifikacija ambalaže“ iz Aneksa VIII i da li je uobičajena sledljivost proizvoda dovoljna?

Pojam nije posebno definisan, ali znači da ambalaža mora biti identifikovana oznakom tipa, šarže, serijskog broja ili drugim ekvivalentnim elementom. Sledljivost proizvoda je dovoljna samo ako omogućava pouzdano povezivanje konkretne ambalaže sa tehničkom dokumentacijom i deklaracijom o usaglašenosti.

Praktično značenje

Proveriti da li postojeće LOT ili batch oznake za proizvod omogućavaju identifikaciju ambalaže, a ne samo sadržaja.

4. Da li je dovoljna jedna deklaracija o usaglašenosti za ambalažu ili upakovani proizvod?

Kada se na upakovani proizvod primenjuje više propisa EU koji zahtevaju deklaraciju, može se izraditi jedna objedinjena deklaracija ili dosije pojedinačnih deklaracija. Moraju se navesti svi relevantni propisi i reference objavljivanja. Čak i u jedinstvenom dokumentu ocena usaglašenosti proizvoda i ambalaže mora ostati jasno razdvojena.

Praktično značenje

Moguće je administrativno objedinjavanje, ali ne i spajanje dokaza na način koji onemogućava razlikovanje usaglašenosti proizvoda i ambalaže.

5. Da li se ocena usaglašenosti izrađuje za svaki deo ambalaže ili za celu ambalažnu jedinicu?

AŽURIRANO

Ocena usaglašenosti i deklaracija izrađuju se za celu ambalažnu jedinicu. Za bocu, zatvarač i etiketu dovoljna je jedna ocena i jedna deklaracija za celinu, ali dokumentacija mora sadržati relevantne podatke o svim komponentama.

6. Da li se ocena usaglašenosti sprovodi i kada se koristi izuzeće od zahteva za reciklabilnost ili reciklirani sadržaj?

Da. Ispunjenost uslova za izuzeće iz člana 6 ili člana 7 mora biti ocenjena i dokumentovana u tehničkoj dokumentaciji iz Aneksa VII.

Praktično značenje

Izuzeće nije automatsko; mora postojati dokaz da konkretna ambalaža ispunjava sve uslove za primenu izuzeća.

7. Koju oznaku proizvođač treba da izabere između tipa, šarže, serijskog broja ili drugog elementa?

Proizvođač može slobodno izabrati bilo koju od navedenih mogućnosti, pod uslovom da izabrana oznaka omogućava identifikaciju predmetne ambalaže.

Praktično značenje

Izbor oznake treba uskladiti sa sistemom sledljivosti i čuvanja tehničke dokumentacije.

8. Da li proizvođač mora kontaktirati nadležne organe u svakoj državi članici u kojoj ambalaža može završiti? **AŽURIRANO**

Ne. Proizvođač ne prijavljuje unapred stavljanje ambalaže na tržište nadležnim organima. Organ kontaktira proizvođača u slučaju kontrole. Međutim, kada proizvođač ili distributer sazna da je ambalaža neusaglašena, mora obavestiti relevantne organe. Ako distributer iz skladišta u jednoj državi snabdeva više nacionalnih tržišta, distributer obaveštava organe svake pogođene države.

9. Kako se tumači pretpostavka usaglašenosti u odnosu na harmonizovane EU standarde?

Stari harmonizovani standardi iz režima PPWD-a mogu se koristiti kao smernice, ali po pravilu više ne stvaraju pretpostavku usaglašenosti sa PPWR-om. Izuzetak je standard za minimizaciju ambalaže koji, na osnovu člana 70(1)(b), može stvarati pretpostavku usaglašenosti do kraja 2029. Pretpostavka će ponovo važiti za nove ili revidirane standarde kada njihove reference budu objavljene u Službenom listu EU.

Praktično značenje

Ne oslanjati se samo na stare EN standarde kao dokaz PPWR usaglašenosti, osim u izričito dozvoljenom prelaznom slučaju.

10. Ako je ambalaža od istih materijala, ali različitih dimenzija, da li je potrebna posebna deklaracija za svaku dimenziju?

Deklaracija se izrađuje za svaki tip ambalaže, na nivou na kojem ambalaža ima iste karakteristike relevantne za zahteve iz članova 5–12 i za upakovani proizvod. Ako boce različitih veličina sadrže isti proizvod i razlika u veličini ne utiče ni na jedan zahtev, može se izraditi jedna deklaracija. Promene dizajna, karakteristika ili referentnih standarda moraju pokrenuti procenu potrebe za ponovnom ocenom.

Praktično značenje

Uvesti formalna pravila za „porodice ambalaže“ i dokumentovati zašto razlike u dimenziji ne menjaju rezultat ocene.

11. Da li je i za transportnu ambalažu potrebna ocena i deklaracija o usaglašenosti?

Da. Ne postoji izuzeće za transportnu ambalažu. Palete, nastavci za palete, folije za omotavanje i trake predstavljaju različite tipove i moraju imati odvojene ocene i deklaracije.

Praktično značenje

Mapirati sve elemente transportne ambalaže, uključujući generičke komponente koje se često zanemaruju.

12. Ko kontroliše da li je proizvođačeva ocena reciklabilnosti ispravna?

Proizvođač sprovodi ocenu razreda reciklabilnosti i rezultat uključuje u tehničku dokumentaciju pre stavljanja ambalaže na tržište. Nacionalni organi tržišnog nadzora proveravaju ocenu prema svojim planovima i primenjuju nacionalne kazne u skladu sa članom 68.

Praktično značenje

Sačuvati ulazne podatke, metodologiju, proračune i dokaze, a ne samo konačni razred.

13. Da li se mogu izreći kazne za ambalažu koja je usaglašena sa PPWR-om, ali ne ispunjava dodatne nacionalne zahteve?

Potrebno je razlikovati dodatne nacionalne zahteve po članu 4(3), koji ne smeju stvarati prepreke tržištu i za koje kazne nisu dopuštene, od dodatnih zahteva koje PPWR izričito dozvoljava državama članicama. Za ovu drugu grupu kazne su moguće, ali moraju biti proporcionalne i opravdane, uz odgovarajuću TRIS notifikaciju.

Praktično značenje

Proveravati pravni osnov svake nacionalne obaveze i da li je uredno notifikovana.

14. Na kom jeziku mora biti izrađena deklaracija o usaglašenosti? **NOVO**

Deklaracija mora biti izrađena ili prevedena na jedan ili više jezika koje zahteva država članica u kojoj se ambalaža stavlja na tržište ili čini dostupnom, kako bi organ tržišnog nadzora mogao da je proveri.

XVI. Sprovođenje novih pravila nakon 12. avgusta 2026.

1. Da li će proizvodi biti zabranjeni na tržištu EU ako njihova ambalaža nije usaglašena sa pravilima koja se primenjuju od 12. avgusta 2026? **NOVO**

Ne automatski. Sprovođenje novih obaveza ne bi trebalo da poremeti trgovinske tokove, lance snabdevanja ili pristup potrošača robi. Kada organ utvrdi neusaglašenost, prvo zahteva od odgovornog subjekta da je otkloni i pruža mu mogućnost korektivnog postupanja. Tek ako neusaglašenost nije otklonjena i traje, država članica može zabraniti, opozvati ili povući ambalažu. Komisija očekuje pristup zasnovan na podršci i razumnim rokovima za prilagođavanje, a ne prvenstveno na sankcionisanju.

Praktično značenje

Ovo nije odlaganje obaveza. Kompanija treba da može da pokaže plan korektivnih mera, saradnju sa organima i brzo otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Komentar Sekopaka

Ključ je dokaziva dobra vera: uređena dokumentacija, procena rizika i pravovremena korekcija značajno smanjuju rizik od povlačenja proizvoda.

XVII. Sprečavanje nastanka ambalažnog otpada

1. Kako će se sprovoditi ciljevi smanjenja ambalažnog otpada?

Svaka država članica odgovorna je za ostvarenje ciljeva iz člana 43. PPWR harmonizuje deo mera, kao što su ciljevi ponovne upotrebe, refill i reuse obaveze u sektoru hrane za poneti, zabrane pojedinih formata, minimizacija i ograničenje praznog prostora. Države mogu uvesti dodatne proporcionalne i nediskriminatorne mere, uključujući ekonomske podsticaje, EPR mehanizme i kampanje. Mere ne smeju podsticati prelazak na lakši materijal koji ne ispunjava druge zahteve, posebno reciklabilnost.

Praktično značenje

Kompanije treba da očekuju različite nacionalne kombinacije fiskalnih, EPR i regulatornih mera.

2. Šta se dešava ako država članica ne ostvari ciljeve sprečavanja otpada?

Svaka država mora smanjiti ambalažni otpad po stanovniku u odnosu na 2018. za najmanje 5% do 2030, 10% do 2035. i 15% do 2040. Komisija prati ostvarenje na osnovu prijavljenih podataka, a neuspeh može dovesti do odgovarajućeg postupka Komisije protiv države članice.

Praktično značenje

Neostvarenje ciljeva može podstaći države da naknadno uvedu strože mere za privredu.

3. Da li cilj smanjenja obuhvata sav ambalažni otpad ili samo komunalni/kućni?

Cilj obuhvata sav ambalažni otpad nastao na teritoriji države članice, uključujući industriju, proizvodnju, trgovinu, distribuciju, kancelarije, usluge i domaćinstva. Država može fokusirati pojedine nacionalne mere na određene tokove, pa čak i na kućnu ambalažu, ako proceni da je to dovoljno za ukupni cilj. Odvojeni sistemi za kućnu i komercijalno-industrijsku ambalažu mogu se zadržati.

Praktično značenje

B2B i industrijska ambalaža ulaze u nacionalni bilans i ne treba ih izostaviti iz programa prevencije.

4. Da li države članice moraju preko TRIS-a prijaviti nacionalna pravila za postizanje ciljeva smanjenja?

Svi nacrti nacionalnih mera koji predstavljaju tehničke propise moraju se prijaviti Komisiji putem TRIS-a pre usvajanja, u fazi kada su suštinske izmene još moguće. Postojeće nacionalne mere usaglašene sa PPWR-om ne moraju se ponovo prijavljivati. Neprijavljeni tehnički propisi mogu biti proglašeni neprimenljivim prema pojedincima pred nacionalnim sudovima.

Praktično značenje

Pratiti TRIS notifikacije kako bi se na vreme uočile nove nacionalne obaveze.

5. Kako države dokazuju da mere ne dovode samo do prelaska na lakšu ambalažu i da smanjuju i plastični otpad?

Obaveza je na državama članicama. One moraju objasniti pristup u programima sprečavanja otpada i u TRIS notifikaciji. Komisija ima opštu nadzornu ulogu, ali nema posebno ovlašćenje da izda obavezujuće smernice za ovu odredbu.

Praktično značenje

Očekuje se procena ukupnog efekta, a ne samo smanjenje mase po svaku cenu.

XVIII. Proširena odgovornost proizvođača (EPR)

1. Da li su mikropreduzeća izuzeta od EPR obaveza?

Ne postoji opšte izuzeće. Svi proizvođači odgovaraju za upravljanje otpadom od ambalaže koju prvi put čine dostupnom na teritoriji države članice, uključujući registraciju i izveštavanje. Proizvođači ispod 10 tona godišnje imaju pojednostavljene obaveze izveštavanja, a sistemi ne smeju nametati nesrazmeran teret malima. Poseban slučaj postoji kada je proizvođač ambalaže mikropreduzeće, a dobavljač ambalažnog materijala je u istoj državi članici: tada se odgovornost može preneti na dobavljača prema definicijama PPWR-a.

Praktično značenje

Ne pretpostavljati izuzeće samo zbog veličine firme; proveriti ulogu u lancu i količinski prag.

2. U kojoj meri PPWR harmonizuje nacionalne EPR sisteme?

Harmonizuju se administrativni elementi: registracija, rokovi i učestalost izveštavanja, nivo detalja podataka, definicija proizvođača i okvir za eko-modulaciju naknada prema razredu reciklabilnosti. Države mogu koristiti i dodatne kriterijume, kao što su ponovna upotrebljivost i reciklirani sadržaj. U organizaciji sistema i upravljanju otpadom države zadržavaju široku fleksibilnost.

Praktično značenje

Kompanije će imati ujednačeniji administrativni okvir, ali ne i potpuno jednake naknade i operativna pravila u svim državama.

3. Koja je prva kalendarska godina za koju se izveštava registru proizvođača po novim pravilima?

Komisija donosi format registracije i izveštavanja, a države imaju 18 meseci za uspostavljanje registara. Proizvođači izveštavaju do juna za punu prethodnu kalendarsku godinu. Prema FAQ-u, prvo izveštavanje po novim harmonizovanim pravilima očekuje se do 1. juna 2030.

Praktično značenje

Planirati prikupljanje podataka dovoljno rano, jer godišnji izveštaj zahteva pouzdane podatke po kategorijama.

4. Koje EPR aktivnosti online platforma može obavljati za prodavce?

Na osnovu pisanog ovlašćenja platforma može plaćati EPR naknade u državama u kojima se proizvodi prodaju potrošačima. Registracija i izveštavanje ostaju obaveza proizvođača, njegove PRO organizacije ili ovlašćenog zastupnika. Platforma ih može preuzeti samo ako je formalno imenovana za ovlašćenog zastupnika.

Praktično značenje

Ugovor mora jasno razdvojiti plaćanje naknada od registracije i regulatornog izveštavanja.

5. Da li online platforma mora proveriti svakog proizvođača pre korišćenja platforme?

Da. Pre omogućavanja prodaje platforma pribavlja dokaz da je proizvođač registrovan u državi potrošača i samopotvrdu da ispunjava EPR obaveze. Platforma mora uložiti najbolje napore da proveri pouzdanost i potpunost podataka korišćenjem dostupnih registara i može zahtevati dodatne dokumente.

Praktično značenje

Marketplace modeli moraju uvesti EPR proveru u onboarding prodavaca i periodično obnavljanje dokaza.

6. Mogu li države članice tražiti dodatne informacije radi nadzora EPR obaveza? **NOVO**

Da, ali samo kada su dodatni podaci ili dokumenti neophodni i proporcionalni za praćenje usaglašenosti. PPWR harmonizuje osnovne podatke za registraciju i izveštavanje, ali države mogu tražiti dodatne informacije za sprovođenje obaveza iz Poglavlja VIII u oblastima koje nisu potpuno harmonizovane.

XIX. Sistemi vraćanja i sakupljanja

1. Kako će u praksi funkcionisati prioritetni pristup recikliranim materijalima?

Države mogu uspostaviti sisteme u kojima sakupljači i reciklери daju prioritetni pristup plastičnim reciklatima za primene koje čuvaju kvalitet materijala i omogućavaju dalju reciklažu u istoj ili sličnoj nameni. Pristup mora biti po tržišnim cenama, a količina treba da odgovara količini ambalaže koju je operater stavio na tržište u određenom periodu. Sistem mora biti praćen i prijavljen preko TRIS-a.

Praktično značenje

Ovo može pomoći proizvođačima da obezbede PCR, ali ne predstavlja pravo na subvencionisanu cenu.

2. Šta znači da je ambalaža odvojeno sakupljena?

Otpadni tok se drži odvojeno prema vrsti i prirodi kako bi se omogućio poseban tretman. Države moraju obezbediti sisteme i infrastrukturu za odvojeno sakupljanje, pripremu za ponovnu upotrebu i kvalitetnu reciklažu, kao i obavezne ciljeve sakupljanja. Za jednokratnu plastičnu i aluminijumsku ambalažu za piće odvojeno sakupljanje se ostvaruje kroz DRS. Metodologija računanja i izveštavanja biće dodatno uređena sprovedbenim aktom.

Praktično značenje

Pojam ne znači samo postojanje posebne kante, već očuvanje toka radi konkretnog tretmana i dokazivo izveštavanje.

3. Kako se kompozitna ambalaža računa u ciljevima reciklaže?

U obračun ulaze svi materijali sadržani u ambalažnoj jedinici. Država može izuzeti materijal koji čini beznačajan deo jedinice, ali taj deo ne sme biti veći od 5% ukupne mase ambalažne jedinice.

Praktično značenje

Prag od 5% računa se prema ukupnoj masi cele ambalažne jedinice.

4. Da li izrazi „ferozni metal“, „ferozni metal uključujući beli lim“ i „čelik“ imaju isto značenje?

Za potrebe relevantnih tabela i ciljeva PPWR-a, izrazi „čelik“ i „ferozni metali“ uključuju i beli lim (tinplate), radi dosledne primene kategorija materijala.

Praktično značenje

Kod klasifikacije i izveštavanja beli lim treba uključiti u kategoriju feroznih metala/čelika.

XX. Depozitni sistemi (DRS)

1. Da li se izuzeće od uspostavljanja DRS-a odnosi zajednički na plastične boce i metalnu ambalažu za piće?

Ne. Ciljevi od 90% odvojenog sakupljanja za jednokratne plastične boce i metalne posude predstavljaju dva odvojena cilja. Izuzeće se traži posebno za svaki format. Država koja je 2026. sakupila više od 80% odgovarajućeg formata mora pokazati konkretnim merama kako će do 2029. dostići 90% bez DRS-a.

Praktično značenje

Rezultati za metal ne mogu nadomestiti nedovoljan rezultat za PET boce, niti obrnuto.

2. Može li država članica postaviti dodatne nacionalne zahteve za DRS?

Da. Države mogu ići iznad minimuma iz člana 50 i Aneksa X, uz poštovanje prava EU i unutrašnjeg tržišta. Mogu uključiti staklene boce, kartonsku ambalažu za piće, vino, žestoka pića, mlečne proizvode i druge proizvode. Moraju obezbediti praktično vraćanje ambalaže i mogu propisati dodatne zahteve radi čistijih tokova i smanjenja litteringa.

Praktično značenje

Obuhvat DRS-a može značajno varirati od države do države.

3. Šta znači „intenzivno prekogranično poslovanje“ iz Aneksa X?

U takvim regionima DRS treba da omogući prihvat ambalaže iz sistema drugih država na određenim mestima i da nastoji omogućiti povraćaj depozita naplaćenog u drugoj državi. Zahtevi se neposredno primenjuju na nove DRS sisteme uspostavljene posle 11. februara 2025; za stare sisteme primena zavisi od ostvarenja ciljeva i može nastupiti 2035. Komisija će do 2038. oceniti najbolje prakse interoperabilnosti.

Praktično značenje

Posebno relevantno za pogranične regione, turistička tržišta i trgovce sa prekograničnim prometom.

4. Da li svi DRS sistemi moraju biti neprofitni?

Novi DRS za jednokratne plastične boce i metalne posude uspostavljen posle 11. februara 2025. mora biti neprofitan. Sistemi koji su postojali pre tog datuma moraju postati neprofitni do 1. januara 2035. samo ako država ne ostvari cilj od 90% pri prvoj proveru, najkasnije do 1. januara 2029.

Praktično značenje

Pravni status i finansijsko upravljanje sistema zavise i od datuma njegovog uspostavljanja.

5. Da li su ambalaža za mleko, vino i žestoka pića izuzeti i iz cilja od 90%?

Ne. Ti proizvodi mogu biti izuzeti iz obaveznog uključivanja u DRS, ali se njihova jednokratna plastična i metalna ambalaža i dalje uključuje u obračun cilja od 90% odvojenog sakupljanja. Države mogu dobrovoljno uključiti ove proizvode u DRS.

Praktično značenje

Izuzeće iz sistema nije isto što i izuzeće iz statističkog cilja sakupljanja.

6. Može li DRS za jednokratnu ambalažu registrovati proizvođače i izveštavati u njihovo ime radi EPR obaveza? **NOVO**

Da. DRS uspostavljen po članu 50, koji ima organizacione, tehničke i finansijske aranžmane uporedive sa organizacijom odgovornosti proizvođača, može registrovati i izveštavati u ime proizvođača koji učestvuju u sistemu.

Najvažnije novine iz avgusta 2026. u ovom delu

Tema	Novo ili ažurirano tumačenje
Jezik deklaracije	Deklaracija o usaglašenosti mora biti na jeziku ili jezicima koje zahteva država tržišta.
Sprovođenje od 12. avgusta 2026.	Prvo se očekuju upozorenje i razuman rok za korektivne mere; zabrana ili povlačenje slede ako neusaglašenost traje.
EPR dodatni podaci	Države mogu tražiti dodatne podatke kada su neophodni i proporcionalni za nadzor.
DRS i EPR	Određeni DRS sistemi mogu registrovati proizvođače i izveštavati u njihovo ime.
Ocena cele ambalažne jedinice	Jedna ocena obuhvata celu jedinicu, uz podatke za sve komponente.
Nadležni organi	Nema prethodne prijave u svakoj državi; obaveštavanje nastupa kada se utvrdi ili posumnja na neusaglašenost.

Kontrolna lista za kompanije

- Napraviti registar svih tipova ambalaže, uključujući transportnu ambalažu i njene pojedinačne formate.
- Odrediti koje obaveze ocene usaglašenosti važe od 12. avgusta 2026, a koje počinju kasnije.
- Povezati oznaku tipa/šarže/serije sa tehničkom dokumentacijom i deklaracijom.
- Definirati pravila za grupisanje različitih veličina u jednu deklaraciju i dokumentovati obrazloženje.
- Obezbediti prevode deklaracija na jezike svih relevantnih tržišta.
- Urediti postupak prijave neusaglašenosti nadležnim organima i plan korektivnih mera.
- Proveriti EPR status u svakoj državi članici i ne oslanjati se na opšte izuzeće za mikropreduzeća.
- Za onlajn prodaju obezbediti EPR registracije, samopotvrde i proverljive dokaze.
- Pratiti TRIS notifikacije nacionalnih mera za kese, prevenciju otpada, EPR i DRS.
- U pripremi PCR strategije proveriti da li država uvodi prioritetni pristup reciklatima.
- Kod kompozitne ambalaže pravilno računati sve materijale i prag od 5%.
- Za ambalažu za piće posebno analizirati nacionalni obuhvat DRS-a i prekogranične obaveze.

Preporuka Sekopaka

Kompanije treba da uspostave jedinstven dosije usaglašenosti za svaki tip ambalaže koji povezuje dobavljačke podatke, tehničke crteže, sastav, primenljive zahteve, rezultate ocena, deklaraciju o usaglašenosti, jezičke verzije i EPR/DRS obaveze po tržištima. Najveći rizik nije samo tehnička neusaglašenost, već nemogućnost da se usaglašenost brzo i dosledno dokaže.